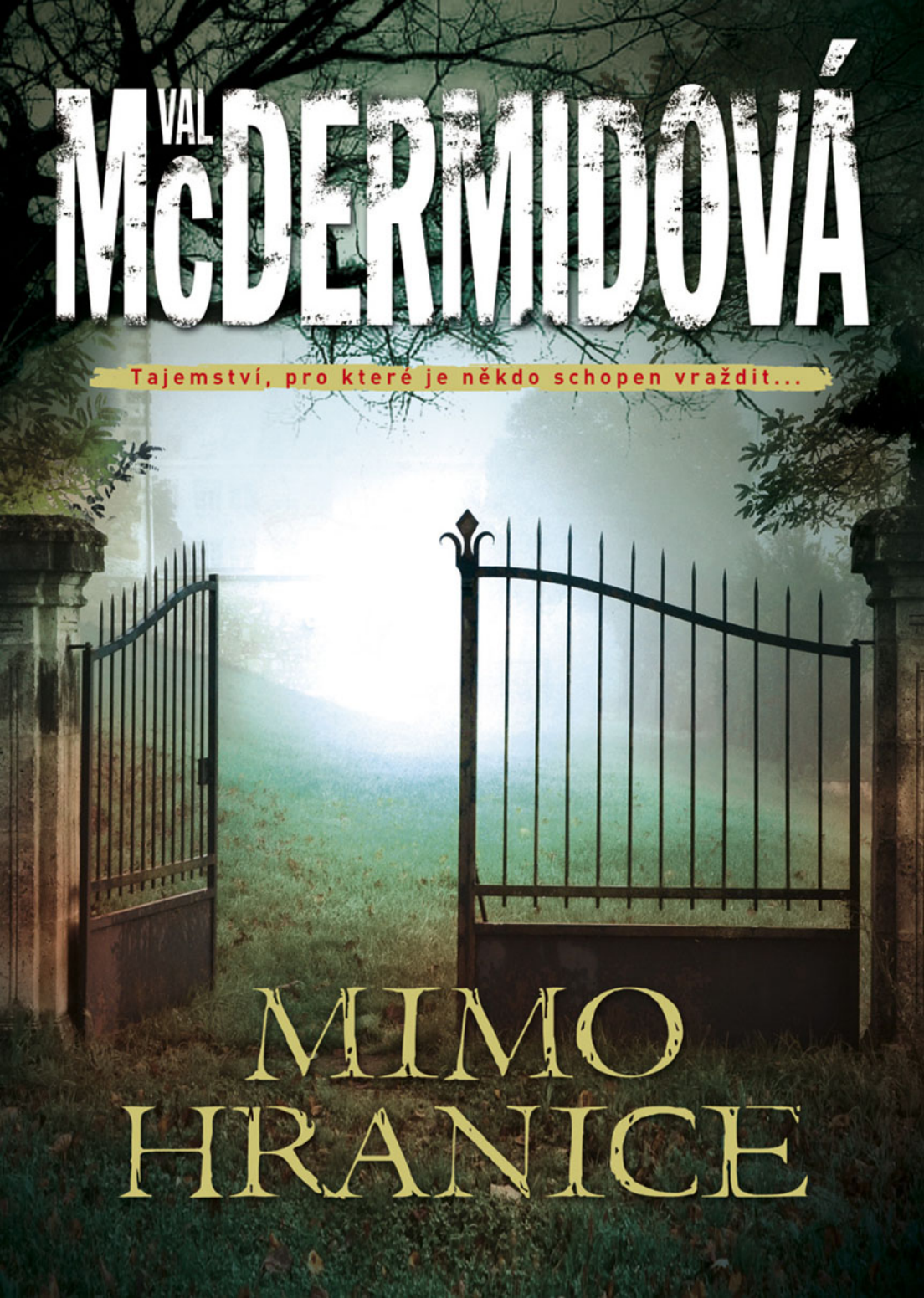
VAL McDERMIDOVÁ
Tajemství, pro které je někdo schopen vraždit...
MIMO HRANICE

MIMO HRANICE

VAL McDERMIDOVÁ

MIMO HRANICE

Přeložila Radmila Damová

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2017
Bořivojova 75, Praha 3
Copyright © 2016 Val McDermid
All rights reserved.

Z anglického originálu *Out of Bounds*
(First published by Little, Brown, Great Britain, 2016)
přeložila © 2017 Radmila Damová
Redakce textu: Dana Packová
Jazyková korektura: Jan Řehoř
Grafická úprava obálky © 2017 Bohumil Fencl

Tisk: CENTA, spol. s r. o., Vídeňská 113, Brno

První vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7507-689-2

Toto je moje třicátá kniha. A to díky nezničitelné, nezdolné a nesmiřitelné Jane Gregoryové, která je od počátku mou agentkou i mou přítelkyní. Uznávaná, obávaná i milovaná v literárním světě, bojovala za mě, kryla mi záda a při tom všem její smích pohupoval mým světem.

1

„To je ale noc, kluci, co?“ Ross Garvie objal Wee Grantieho, svého nejlepšího kámoše na celém světě, zpocenou paží kolem krku.

„Parádní noc, to teda jo,“ zamumlal nezřetelně Wee Grantie. Oba mládenci se lascivně zavlnili v bocích v souladu s hlubokým temným basovým zaduněním, které otřáslo celým klubem.

Další dva přátelé, s nimiž se před příchodem sem napili do zásoby v bytě sestry Wee Grantieho, poskakovali nahoru a dolů a máchali pěstmi do vzduchu. „My jsme to tvrdé jádro,“ zapěli dvouhlasně. „My jsme to tvrdé jádro!“ Fotbalová trička, která měli na sobě, dodávala vysvětlení zdánlivě bizarnímu popěvku, jejich tým se toho dne dočkal ne zrovna častého vítězství.

„Chci celou noc řídit!“ zařval Ross, tělo nabuzené směsicí Red Bullu, vodky a nějakého syntetického koktejlu, který ani neměl jméno.

Wee Grantie zpomalil pohyby těla, protože hudba přešla v I Gotta Feeling od Black Eyed Peas. „Nemáš auto. Žádnej z nás nemá auto.“

Ross přestal tančit. „To nemáš žádný ambice?“

Wee Grantie sklopil zrak k zemi. Bylo mu jasné, že na tohle neexistuje správná odpověď.

Tam a Tozer, jejich kumpáni v celém plánu, se vzájemně šťouchli do ramene. „Je to tak!“ zahalekal Tam. „Dneska bude skvělá, skvělá noc. Jak se zpívá v tý písničce. Jdeme na to, ne?“

Wee Grantie se zamračil. „Jak?“ Zastrčil ruce do kapes sportovních tepláků a narovnal se.

„Pojďme, vypadneme odsud. Stejně to tu stojí za starou belu. Žádnýmu z nás tu nenalejou, tak můžeme zrovna tak dobře zmizet.“ Ross už byl na půli cesty ke dveřím, nepotřeboval si ověřovat, jestli se mu jeho svita lepí na paty.

Venku pocit nutkání k akci zesílil, když jim studený vzduch vysál teplo z těla. Mladíci se otřásli chladem. Tam a Tozer se poplácávali po těle ochablými

pažemi. Kolem nikde nikdo; bylo ještě příliš brzo na to, aby zákazníci opouštěli klub, do nějž si zaplatili vstupné.

„No tak, Rossíčku, pokud to hodláš udělat, udělej to dřív, než mi koule stoupnou tak vysoko do těla, až mi uvíznou v krku," sténal Tozer.

Ross přejel zrakem po kusu udusané půdy, která sloužila jako parkoviště nočního klubu, hledal vůz, do něhož by bylo snadné se dostat a který by bylo lehké nastartovat spojením kabelů. Odpověď našel uprostřed prostřední řady, dostatečně velkou na to, aby na první pohled vyčnívala nad svými maličkými společníky. „A jde se na věc," prohlásil Ross, rozběhl se a kličkoval mezi zaparkovanými auty, dokud se nedostal k Land Roveru Defender. Byl to kousek z nové generace, ještě pořád těžkopádný na řízení, ale byla hračka ho ukrást.

„Sežeň ňákej kámen," křikl Ross na Wee Grantieho, který s čelem svraštělým soustředěním začal poslušně prozkoumávat zem. Ze zkušenosti věděl, jaký kámen hledá – dostatečně těžký kvůli síle dopadu a dostatečně špičatý, aby dokázal rozbít tvrzené sklo okénka. Takových kandidátů bylo do plochy parkoviště zamáčknuto dost, ale než Wee jeden z nich objevil a vyprostil z půdy, zbývající tři mladíci poskakovali na špičkách kolem řidičovy strany vozu.

Ross vytrhl kámen Grantiemu z ruky a uchopil ho tak, aby mu správně vyvážený pevně seděl v dlani. Napřáhl ruku dozadu a prudkou přímou ranou hodil kamenem do okénka vedle sedadla řidiče. Sklo prasklo a vytvořila se v něm pavučina, ale nepovolilo. Chtělo to další úder. Pak byli všichni uvnitř, nadskakovali na sedadlech jako malé děti, které nutně potřebují na záchod. Ross si vyndal švýcarský nožík, obratně vytáhl dráty, přeřízl je a znovu propojil ty, díky nimž motor se zakašláním ožil.

„Nádhera!" zaječel, rozsvítil reflektory a se zaskřípěním zařadil zpátečku. Rossovi bylo sotva sedmnáct, nevlastnil řidičský průkaz, neabsolvoval žádné lekce v autoškole, ale nechybělo mu sebevědomí chlapce, který kradl auta od chvíle, kdy dosáhl na pedály.

Defender kolébavě vyrazil dozadu, naboural reflektory a mřížku chladiče VW Golf. Pak Ross přeřadil na jedničku a poskočili vpřed, za nimi se ozval cinkot skla. Pneumatiky skřípěly, když Ross hnal nemotorný vůz z parkoviště do ulice. Řítil se centrem města, semafory projížděl na červenou, křížil cestu

rozvážně jedoucím řidičům, kteří k sobě pozdě večer netoužili přitahovat pozornost.

Světla města kolem nich klouzala v rozmazané čáře. Tři pasažéři výskali a ječeli, Ross jim poskytoval veškeré vzrušení automobilové honičky bez pronásledovatele, bylo mu jedno, že kamarády smykem hází na tvrdé hrany vnitřní strany dveří.

A pak se ocitli na silnici na Perth, pedál až k zemi, na plný plyn. Když ručička dosáhla stotřicítky, defender zaprotestoval, ale chlapcům rychlost připadala mnohem vyšší kvůli těžkopádnému kývání dvoutunového monstra. „Kdo potřebuje nějaký zatracený porsche?" zahalekal Ross, když buráceli ke kruhovému objezdu. „Vezmu to rovnou přes vršek toho zmrda. Máme přece sakra off-road."

Náraz na obrubník ve středu kruhového objezdu v plné rychlosti vyhodil všechny čtyři mládence do vzduchu, dolů dopadli v neuspořádaných hromádkách. Rossova chodidla opustila pedály a několik vteřin měl pocit, že se nachází v nulové gravitaci, v kontaktu se zemí ho udržovaly pouze ruce, které svíraly volant jako v kleštích. „Johó!" zaječel, když klesl na sedadlo a znovu dupl na plyn. Defender to nějak ustál na všech čtyřech kolech, vyoral hluboké brázdy v trávě a záhonech a pak se vynořil na druhé straně středu.

„Do prdele s Mladejma farmářema," zalapal po dechu Tozer. „To my jsme venkovský kluci."

Zavrávorání na vzdálenějším obrubníku ve středu a byli zpátky na vozovce s dělicí čárou uprostřed. Jenže teď měli společnost. Daleko vzadu viděl Ross slabé mihotání blikajících modrých světel. Nějakej parchant zavolal poldy a teď pro ně jedou. „To teda ne!" zařval, nahrbil se nad volantem a pobídl defender vpřed, jako by to vůbec mohlo způsobit nějaký rozdíl při jeho ubohé schopnosti změny rychlosti.

Vyvstal před nimi další kruhový objezd, uprostřed ještě vyšší než předchozí. Rosse to nezastrašilo. Nehodlá ztrácet čas jeho objížděním, když ho může přejet. Jenže tentokrát překážku podcenil. Za obrubníkem stála nízká zídka, na niž defender narazil přesně tím nejhorším místem. Dlouhou chvíli se zdálo, že balancuje mezi bodem zvratu a stabilitou, nakonec vyhrála gravitace. Jakmile se auto začalo převracet, nastoupila setrvačnost. Land Rover se dvakrát přetočil, čtyři mladíci v něm lítali jako kostky ve sklenici.

Pak auto narazilo na zadní stranu objezdu, což jím mrštilo stranou, katapultovalo ho do další plné obrátky zase jiným směrem. Když vůz narazil na silniční svodidlo, motor zmlkl ve sprše jisker. Jediným zvukem byl skřípot a vrzání kovu o kov, jak se defender usazoval.

Ticho narušila siréna auta dopravní policie o dvou tónech, vůz zastavil, modré stroboskopické světlo zalilo rozbité vozidlo nepřirozenou září. Osvětlila tmavé šmouhy, skvrny a stříkance na vnitřku oken. „Vidíš to?“ zeptal se řidič svého kolegy nováčka.

„Řekni mi, že to není krev.“ Nováčkovi se udělalo poněkud nevolno.

„To si piš, že je to krev. Hloupí mrňaví parchanti. Zdá se, že se ani nebudeme muset obtěžovat se sanitkou.“

Ale ještě za jeho slov se zprohýbané dveře defenderu u sedadla řidiče se zavrzáním otevřely a vyplivly na asfalt poničené tělo Rosse Garvieho.

„Zapomeň na to, co jsem řekl,“ vydechl policista. „Tak tomuhle se říká přežití nejneschopnějšího.“

2

Kinross je sice malé městečko, ale dost velké na to, aby se v něm nacházel víc než jeden druh hospod. Měli tu hotelové bary, které vedle předvídatelné nabídky piv, vína a tvrdého alkoholu nabízely i jídlo. V jednom se scházeli mladší lidé a za doprovodu hlasité hudby si tu dopřávali ovocné cidery a panáky vodky. V dalším zákazníci hráli kulečník, házeli šipky a sledovali fotbal na obří televizi, zapíjeli to běžným laciným pivem. Pak tu byl Hazeldean's, zastrčený kousek za Kirkgate. Jeho dřevěné obložení se od padesátých let zjevně nezměnilo, štamgasti se drželi piv z minipivovarů a bohatého výběru sladových whisky. Stěny lemovaly kóje s čalouněnými sedadly, stoly měly vrchní desku z tepané mědi. Jedna strana baru postaveného do tvaru písmene L nabízela barové stoličky, druhá zákazníkům poskytovala mosaznou tyč k opoře pro jednu nohu při popíjení u pultu vestoje. V takové hospodě měl každý své místo.

Gabrielu Abbottovi patřila barová stolička nejblíž k rohu. Hazeldean's tvořil jeden z pevných bodů jeho vesmíru, byl mu spolehlivou kotvou, když měl pocit, že pluje po rozbouřených vodách. Neznalý člověk by mohl usoudit, že v Gabrielově existenci není moc důvodů k ospravedlnění takového pocitu nestability. Koneckonců, nemusel se strachovat o zaměstnání. Měl pohodlný domov, o nájem bylo postaráno bez jakéhokoli účasti z jeho strany. Trochu ho v poslední době užírala starost ohledně vládní politiky, která by mohla ovlivnit jeho dávky, ale skutečně se nedomníval, že by kdokoli mohl zpochybnit jeho zdravotní stav a tvrdit, že je na tom natolik dobře, aby mohl pracovat.

Důvody, pro něž byl nezaměstnatelný, se shodovaly s těmi, které ho naplňovaly pocitem nepokoje. Byť se sebevíc snažil působit normálně a vyrovnaně, věděl, že ho lidé považují za excentrického podivína. Nemohl si pomoci, nedokázal tlumit svůj entuziasmus, nebýt užvaněný, snadno se vzrušil. Jakmile si Gabriel přestal zaměstnávat hlavu svými širokými zájmy, začaly

potíže. Tehdy se ho zmocňovala paranoia, užírala mu klid v duši, okrádala ho o spánek, postrkovala ho zase k té strašlivé jámě obav, kdy měl pocit, že se mu přetížená hlava rozskočí přehršlí konspiračních teorií a strachu. Připadal si jako vytržený list papíru, rozcupovaný na kousky a zavátý větry do všech čtyř světových stran.

Vždycky to skončilo stejně. Odevzdal se opět do lékařské péče. Lůžko v nemocnici. Léky. Terapeutická sezení toho či onoho druhu. A pomohli mu dát se znovu dohromady. Vynořil se zpátky do světa, křehký, ale nepopiratelně svůj. Až do příště.

Věděl o sobě, že nepůsobí hrozivě. Neposlušné černé vlasy a oblečení z charitativního obchodu, tvídová saka, košile a kalhoty – nikdy džíny – mu dodávaly lehce pocuchaný vzhled, jakým na lidi působí roztržití profesoři. Když sedával na vyhlídce nad jezerem Loch Leven nebo šel od své chaty do města pěšinou podél vody, cizí lidé se s ním pouštěli do řeči. A během chvilky mu jazyk sám od sebe spustil a Gabriel začal vykládat o některé z posedlostí, které mu léta vyplňovaly hlavu, posedlostí, které mu pomohly vybudovat si neobvyklou síť kontaktů v desítkách zemí. Vnímal zděšené výrazy ve tvářích těch doposud nic netušících lidí, kteří se honem snažili najít záminku, jak uniknout přednášce o hnutí odporu v Barmě nebo o vnitrostátní politice v Severní Koreji.

Ale v Hazeldean's na něj byli zvyklí. Přicházel sem po většinu večerů, za každého počasí ušel tři kilometry po stezce podél jezera. Dorazil kolem deváté a dal si dvě pinty řemeslného piva, které zrovna bylo specialitou týdne. Prohodil pár slov o počasí s barmanem Jockem nebo barmankou Lyn. Pokud v hospodě byl Gregor Mutch, bavili se spolu o politice. Pokud tam byl Dougie Malone, přidal se k nim. Oba popřáli sluchu jeho fascinaci historií a geopolitikou jihovýchodní Asie, ale znali ho dostatečně dobře, aby mu dokázali říct, že už to stačilo, a přestože pro Gabriela bylo těžké se vypnout, většinou se mu to podařilo.

Nicméně onoho nedělního večera přišel Gabriel celý usoužený. Gregor byl na místě, jeho mohutné tělo na sousední barové stoličce připomínalo tuřín na párátku a Gabriel spustil ještě dřív, než mu naservírovali první pivo.

„Mám starosti," řekl. „Velké starosti." Jock před něj postavil sklenici a Gabriel se zhluboka napil.

„Pročpak?" zeptal se Gregor obezřetně.

„Vzpomínáš si, jak jsem ti vyprávěl o Saw Chitovi? O svém příteli z Barmy? O tom, co se pokoušel zdokumentovat korupci v tamních politických hnutích?“

Gregor cosi nezávazně zahučel. Gabriel se nenechal odbýt. Kdyby Gregor chtěl, aby zmlkl, řekl by mu to. „No, tak minulý týden jsem od něj dostal mail. Stálo v něm, že odhalil nějaký velice důležitý materiál týkající se velmi mocných osobností, které se nápadně ohánějí tím, jak jsou nezkorumpovatelné. Saw Chit zjevně získal důkaz, že se tihle lidé zapletli do černého trhu s rubíny…“

„Černý trh s rubíny?“ Teď měl Gregorovu plnou pozornost. „Jak to myslíš, černý trh s rubíny?“

„Většina známých klenotnictví, jako jsou Tiffany, Cartier nebo Bvlgari, rubíny z Barmy vůbec nepoužívají kvůli naprosto nelidským podmínkám v dolech. Jde doslova o otrokářství, v životě tam neslyšeli o ochraně zdraví a bezpečnosti práce. Nicméně na místě funguje obrovský trh s vysoce kvalitními drahokamy. Takže se vždycky najdou šmelináři, kteří dodávají rubíny falešné provenience. Celý dodavatelský řetězec porušuje zákon a lidé na samotném vrcholu, kteří nad tím přivírají oči, jsou ti samí, co nejhlasitěji vykřikují o pronásledování pašeráků.“

„A ten tvůj kámoš hodlá zveřejnit jejich jména a zostudit je?“

„Tak to psal v tom mailu. Ale zjevně se bojí. A má pro to dobrý důvod. Neví, komu může důvěřovat, kdo by ho mohl zradit, aby sám získal výhodu. Víš, jak to chodí. Tak udělal kopii toho svého důkazu a poslal mi ji poštou, protože, jak říká, mně může důvěřovat. Upřímně řečeno, měl jsem za to, že přehání. Ale dneska večer, těsně před mým odchodem sem, mi přišel mail od jeho bratra.“

„Nic mi neříkej, nech mě hádat,“ přerušil ho Gregor. „Toho tvýho kámoše zabili?“

Gabriel se zamračil. „Ne, to ne. Vlastně je to spíš ještě horší. Zmizel. Jeho dům našli vyrabovaný a on sám je nezvěstný. Nikdo nic neviděl ani neslyšel, což je přímo neuvěřitelné. Ale kdybych tam žil, považoval bych za důležité vyvinout si selektivní slepotu a hluchotu.“ Gabriel se nikdy nedostal dál na východ než na prázdniny na Krétě, ale jeho fantazie víc než postačovala k tomu, aby si představil život v zemích, které celý život studoval.

„Tak proč se s tebou jeho bratr spojil?“

„Doufal, že se Saw Chitovi podařilo utéct. Že unikl dřív, než se k němu dostal ten, co mu zdemoloval barák. Napadlo ho, že kdyby se to Saw Chitovi povedlo, kontaktoval by mě. Protože by přirozeně chtěl, aby někdo mimo jeho zemi věděl, co se stalo. Asi bych si měl promluvit s nějakým novinářem. Už jsem kdysi komunikoval s někým z *Guardianu*. Nebo co třeba náš zástupce v parlamentu? Nebo bych měl počkat na tu poštu? Co myslíš?“

Gregor dopil svoje pivo. „Podle mě jsi četl moc románů od Johna le Carré, Gabe. Nemyslíš, že si z tebe někdo střílí?“

Gabriel, upřímně zmatený něčím, co mu připadalo jako bizarní domněnka, zavrtěl hlavou. „Proč by to někdo dělal? Navíc jsme se Saw Chitem kamarádi už celá léta.“

„Ale v životě ses s ním nesetkal.“

Gabriel zabořil ruce do vlasů. „Nemusíš se s někým osobně setkat, abys ho znal.“ Nadechl se a vzpamatoval se, položil ruce dlaněmi na bar. „Proč by si něco takového vymýšlel?“

„Nevím. Ale pokud je to, co jsi říkal, pravda, proč by ten materiál posílal nějakýmu chlápkovi, co bere podporu v nezaměstnanosti v malým skotským městečku, a ne na Downing Street 10?“

Gabriel se usmál. „Protože nezná ministerského předsedu. Zná *mě*.“

Gregor ho poplácal po zádech. „No jasně, Gabe. Přesto si radši počkej na tu poštu. A teď povídej, viděl jsi tu poslední diskusi s Donaldem Trumpem?“

A to byl, jak Gabriel dobře věděl, způsob, jak ho sesadit z jeho osobní improvizované tribuny. Spolkl všechno, co chtěl Gregorovi říct o nezákonném pašování rubínů, a snažil se soustředit na ten cirkus o třech kolech, na americkou politiku. Podle svého soudu na správných místech vydával ty správné zvuky, dopil druhé pivo a zvedl se k odchodu.

Venku byl chladný vzduch a čistá obloha. Skvělý večer na procházku. Ne že by pro Gabriela počasí představovalo nějaký rozdíl. Potřeboval pevný bod Hazeldean's a jediný způsob, jak se dostat tam a zpátky, bylo po vlastních. Nikdy neřídil a taxíka si nemohl dovolit. Gabriel chvíli postál v Kirkgate, hleděl ke hvězdám, snažil se zklidnit kakofonii ve své hlavě. Saw Chit a Barma, to je dost zlé, nehledě na tu druhou záležitost. Ta věc na něj nečekaně vyskočila a všechno v jeho životě se roztočilo jako talíře v cirkusovém

představení. Vše, co považoval za jisté, se proměnilo v otázky. Pokud odpovědi, které najde, nebudou správné, mohlo by to pro něj skončit velice špatně a to je děsivá myšlenka.

Vzpomněl si, jak kdysi viděl stroj, který v bubnu převaloval matné kameny, až se z nich staly vyleštěné drahokamy. Takhle mu dneska připadal vnitřek vlastní hlavy. Spousta neuspořádaných myšlenek do sebe narážela, zmatených a nerozeznatelných jedna od druhé. Z předchozích zkušeností věděl, že chůze těm myšlenkám smysl nedodá. Ale třeba by mohl pomoci spánek. Občas se to podařilo.

Pokud se jeho myšlenky nevymknou kontrole v prostoru mezi tímhle místem a domovem.

3

Bloumala ulicemi. Kdykoli jí spánek unikal z dosahu, bloumala ulicemi. Připadalo jí, že se její život podobá hrubému návrhu na scénář reklamy na guinnesse nebo Stellu Artois. „Bloumá ulicemi. Přesně to dělá." Až na to, že ji na konci cesty nevítala žádná jasně osvětlená hospoda plná veselých tváří.

Na sklonku dne často věděla, že nemá cenu se svléknout a vklouznout do chladného povlečení. Jen by ležela nehnutě jako mrtvola, hlavou by se jí honily myšlenky na vraždu, zběsilí křečci v kole.

Občas, pokud byla dostatečně unavená, se k ní spánek připlížil a přitiskl ji k posteli jako zápasník rychlejší a silnější než ona. Ale nikdy to netrvalo dlouho. Jakmile vyčerpání povolilo a už ji tak pevně nedrželo, znovu se vynořila k vědomí, oči opuchlé a pálící, ústa vyprahlá a s pachutí smrti.

A tak bloumala ulicemi. Podél pobřežní hráze, vysokých činžovních domů po levici, zčeřených vod zátoky Firth of Forth po pravici, noční vánek jí vyplňoval chřípí vůní slané vody a chaluh. Pak odbočila od vody, minula supermarket fungující čtyřiadvacet hodin denně a přešla přes hlavní ulici do starého Newhavenu. Volila si náhodné trasy skrytými uličkami s rybářskými domky, pak se propracovávala hlouběji do vnitrozemí a do kopce, vždycky se snažila vybírat si ulice, zákoutí a tiché boční uličky, do nichž nikdy dřív nevstoupila.

V tom spočíval hlavní smysl celé věci. Přestěhovat se do Edinburghu se rozhodla právě proto, že ho neznala. Vyrůstala v místě vzdáleném odsud pouhých čtyřicet minut jízdy vlakem, ale hlavní město si pro ni vždycky uchovalo exotiku. Velké město. Cíl pro speciální den volna. Znala pouze hlavní ulice centra, dokud ji sem čas od času nezačala zavádět práce a otevírat jí malá okénka ve vzájemně nepropojených koutech. Přesto pro ni Edinburgh nebyl místem zatíženým vzpomínkami, které by ji přepadávaly při chůzi jako ve městě, kde bydlela. Rozhodnutí žít tady jí připadalo jako projekt. To, že se město učila postupně, vždy jednu ulici v daný čas, jí pomáhalo odvést mysl od žalu a bolesti.

Zatím nemohla tvrdit, že by to pomáhalo. Pomalu začínala chápat, že existují i pocity, které nic neutiší. Nic, možná snad běh času. Nedokázala říct, jestli tohle zafunguje. Na to je ještě příliš brzo.

A tak bloumala ulicemi. Nebyla jediným aktivním člověkem v brzkých ranních hodinách edinburské noci, ale většina lidí se pohybovala v ochranném obalu aut nebo nočních autobusů. Noční autobusy si překvapivě zamilovala. Často na ni konečně padla únava, když se nacházela daleko od domova. Objevila ovšem úchvatnou aplikaci pro město. Ať se nacházela na sebeobskurnějším místě, naplánovala jí aplikace cestu domů a přes počáteční obavy v autobusech objevila skryté bohaté ložisko lidskosti. Ano, byli tu nepříjemní ochmelkové, načichlí laciným alkoholem, duchem nepřítomní narkomani s prázdnýma očima, ale počtem je převyšovali jiní, kteří na své cestě vyhledávali soudržnost pozdní noci. Bezdomovci toužící po troše světla a tepla. Uklízeči končící nebo začínající brzo ráno. Zaměstnanci ze směnného provozu s očima jako škvírky, pracující za minimální mzdu nebo i méně. Nejrůznější přízvuky a jazyky v ní vyvolávaly dojem, že od hráze západního přístavu odcestovala mnohem dál než ve skutečnosti.

Pro tuto noc si naplánovala klikatou trasu podél okraje Leithu a nastoupila na ni na začátku Restalrig Railway Path. Kdysi navštívila její druhý konec, tehdy se ocitla dole na břehu v Portobellu. Nepoužívanou železniční trať zalili asfaltem a proměnili ji ve stezku pro cyklisty a pěší, která protínala město. Podél ní se do dálky táhlo pouliční osvětlení, poskytovalo pocit bezpečí na místě, které by jinak bylo temnou a nevlídnou zkratkou vedenou chudšími oblastmi města. V nejhorším případě skončí uprostřed noci v Portobellu a opět se bude muset spolehnout na noční autobusy.

Vyrazila, přemítala o dobře schovaných cestách proplétajících se městem. Edinburgh jich má víc než dost, od uliček Starého města, jednoduše skrytých pod novými řadami domů, po nejrůznější zákoutí, schodiště a úzké uličky, které vytvářejí jeho plástev. Tady nic nenapovídalo, čím stezka kdysi bývala, až na příkré náspy se zanedbanými křovinami a tu a tam se objevil některý z řídce roztroušených stromů, snažící se žít ve velice neslibných podmínkách. Co chvíli cestu překřížil těžký železný můstek s kilometráží. Kamenné stěny, které mosty podpíraly, pokrývalo graffiti, jasné barvy zanikaly ve slabém světle. Není to zrovna umění, pomyslela si, ale lepší než nic.

Prošla zatáčkou a překvapila ji zář ohníčku pod následujícím mostem. Zpomalila chůzi, zpracovávala, co má před sebou. Kolem nízkých plamenů se choulila skupinka mužů. Ve svrchnících a kuliších, v těžkých bundách a čepicích ušankách, ramena nahrbená v ochraně proti chladu noci. Když popošla blíž, došlo jí, že ve svém středu mají cosi, co připomíná zahradní spalovač odpadků, a topí si v něm odpadním dřevem. A že to, co považovala za kulichy, jsou vlastně pletené čepičky kúfí.

Ani ji nenapadlo, že by mohla být nervózní z půltuctu mužů arabského vzezření, kteří se uprostřed noci sešli kolem improvizovaných kamínek. Ne tak, jako kdyby šlo o bandu opilců nebo teenagerů s hlavou zamotanou rozpouštědly nebo drogami. Nikdy bezhlavě neriskovala, ale dokázala dobře odhadnout atmosféru sebedůvěry a kompetence, jaká z ní vyzařovala. Navíc počítala, že skutečně umí poznat rozdíl mezi „neobvyklým" a „hrozivým". Tohoto přesvědčení se stále pevně držela i přes onu vysoce nepravděpodobnou událost, která její život připravila o smysl.

Když se přiblížila, jeden z mužů ji zahlédl a šťouchl do svého souseda. Za chvíli to věděla celá skupinka a tiché mumlání konverzace ustalo. Než došla až k nepravidelnému kroužku kolem plamenů, zmlkli nadobro. Prstenec prázdných hnědých očí a obličejů bez jakéhokoli výrazu na ni upíral pohled. Natáhla ruce k ohni – kdo by jí mohl něco takového upřít v tak chladné noci? – a pokynutím hlavy dala najevo, že bere na vědomí jejich přítomnost.

Stáli kolem ohně v rozpačitém seskupení, muži zahnaní do slepé uličky a žena, která si mohla dovolit cítit se uvolněně, protože věřila, že jí nezbývá nic, co by mohla ztratit. Nikdo nepromluvil a po chvíli opět pokynula hlavou a bez ohlédnutí pokračovala dál svou cestou. Šlo pouze o další podivnost, která poznamenala její noční potulování.

Začínala vnímat, že by spánek přece jen mohl přijít, proto sešla po Henderson Street, kolem Banana Flats, kde tu a tam problesklo světlo, dolů směrem k širokému ústí Water of Leith. Teď už to nemá daleko. Pak padne na postel, možná se ani nebude obtěžovat se svlékáním. Konečně na pár hodin pozbude vědomí. Dost na to, aby mohla dál fungovat.

A zítra ráno bude detektiv vrchní inspektorka Karen Pirieová, vedoucí jednotky starých případů skotské policie, připravená vypořádat se se vším, co se jí objeví na stole. K čertu s každým, kdo se pokusí tvrdit něco jiného.

4

Roland Brown ze svého domu ve Scotlandwellu odcházel vždycky se značným předstihem, aby na kole ujel deset kilometrů do kanceláře v Kinrossu. Po pravdě řečeno, vyrážel absurdně brzo, protože tak mohl uniknout peklu snídaně se svými třemi dětmi. Děti v jiných rodinách spolu patrně dokázaly hladce vyjít, ale jeho dcera a dva synové se nacházeli v permanentním válečném stavu, jejž čerstvě posílily pubertální hormony, které se v nich rozjížděly. Začali s tím ráno, jakmile otevřeli oči, a neúnavně pokračovali až do okamžiku, kdy nastal čas jít do postele. Což bylo dalším zdrojem ustavičných bitek. Nedávno Roland dospěl k závěru, že ač své děti miluje – přinejmenším to předpokládá –, nemá je vlastně rád. S tímto svým poznatkem se nemohl nikomu svěřit, jedině snad ptákům a zvěři ve volné přírodě cestou do práce a z práce.

Na rozdíl od lidí by ho za to neodsuzovali.

Tak se hnal po stezce kolem Loch Levenu, brblal si nejnovější nepříjemnosti, s každým sešlápnutím pedálu se jeho hněv zmenšoval. Do kanceláře dojede zklidněný, sebejistý, připravený pustit se do přiznání DPH a daňových problémů svých klientů.

Touto denní dobou probíhala cesta pokojně. Pokud nepršelo nebo nesněžilo, potkával tu a tam majitele venčící své psy, když projížděl kolem, zvedli ruku na pozdrav nebo mu pokynuli hlavou. V létě občas narazil na cyklisty na výletě. Ale obecně tu byl jen on a věci, o nichž dobře věděl, že by je nikdy neměl vyslovit před svými nevděčnými, neotesanými a jen na sebe soustředěnými dětmi. Ostatní z takového chování obviňují rodiče, ale Roland odmítal připustit, že by on a jeho žena nějak obzvlášť katastroficky selhali ve výchově dětí. Někteří lidé se prostě rodí zvrácení.

Projížděl dlouhou zatáčkou, jezero měl po levici, a když se vynořil ze shluku stromů, pocítil na rameni ranní slunce. Před sebou viděl mýtinu s lavičkou poskytující vyhlídku na jezero směrem k Lomondským kopcům.

Na dřevěném sedadle se hrbila nějaká postava. Roland tady nikdy dřív nikoho neviděl, a překvapilo ho, že si tu někdo sedí v tak chladném jarním ránu se skutečně štiplavě studeným vzduchem. Na lavičce bude bezpochyby rosa.

Když se ocitl blíž, poznal, že muž nesedí ani tak nahrbeně jako spíš sesunutě. Udělalo se mu špatně? Proto se sem posadil? Potřebuje pomoc?

Roland ve zlomku vteřiny zauvažoval, jestli by toho člověka neměl ignorovat, předstírat sám před sebou, že se neděje nic neobvyklého. Ale byl v jádru slušný člověk, proto zpomalil, zastavil a dotlačil svoje drahé horské kolo trávou k muži. „Jste v pořádku, kámo?“ zavolal na něj, když se přiblížil.

Žádná odpověď. Teď viděl, že mužova hlava svírá s tělem podivný nepřirozený úhel a že mu vlasy zamazalo cosi hnědého a lepkavého. Roland se nahnul blíž, jeho mozek odmítal zpracovat, na co se dívá. A pak už nebylo možné to ignorovat a Rolandovo kolo zničehonic leželo v trávě. Na zemi kolem jeho nohou se rozstříkly zvratky, protože mu došlo, že muž na lavičce už nikdy v pořádku nebude.

5

V devět hodin ráno byla Karen v malé kanceláři v zadní části stanice na Gayfield Square, v níž sídlila jednotka starých případů. Vmáčkli je do nejzadnějšího kouta, jako kdyby je nejvyšší vedení nechtělo mít na očích ani na ně myslet. Samozřejmě kromě situací, kdy rozlouskli nějaký významný případ. To pak Karen vytáhli z její odlehlé místnůstky a vystavili ji na odiv médiím. Připadala si jako oceněné prase na zemědělské výstavě. Nicméně po zbytek času ji obecně ignorovali, což Karen plně vyhovovalo. Nikdo jí nenakukoval přes rameno, když se hrbila před monitorem a foukala do silné bílé kávy, než vychladla natolik, aby se dala pít, nikdo nekontroloval, po čem jde.

Kareninou první úlohou dne bylo zkontrolovat maily, zjistit, jestli některý z jejích dosud nevyřízených případů se trochu neposunul vpřed díky forenzním specialistům, kteří rutinně přezkoumávají důkazy ze starých nevyřešených případů. Jejich výsledky často uvedly do pohybu čerstvé vyšetřování. Bez solidního nového důkazu neměla Karen kam postoupit.

Ještě stále procházela poštu, když se dveře pomalu otevřely a ukázala se druhá polovina týmu odložených případů, nejistě balancovala papírovým táckem se dvěma sendviči se slaninou na vršku velkého kartonového kelímku. Detektiv konstábl Jason „Mentol" Murray byl stejně obratný jako rychle chápající, což v Karen vzbudilo obavy o osud jeho snídaně.

„Ráno," zamumlal. Zázračně zvládl svůj vstup, aniž by rozlil pití. „Přinesl jsem vám sendvič se slaninou."

Toto gesto Karen dojalo víc, než si zasloužilo. Jason zřídkakdy dohlédl dál než na své vlastní potřeby, což Karen nevadilo. Nepotřebovala každodenní připomínku toho, oč přišla. „Dík," řekla a uvědomovala si, že poděkování nevyznělo zrovna nejvděčněji.

„Nějaké novinky?" Jason odebral jeden sendvič a podal tácek Karen. Klesl na svou židli a zívl. „Včera jsem ponocoval."

„Kde jste byl?“ Karen to ve skutečnosti nezajímalo. Znala ovšem cenu drobných gest v zájmu utužování loajality v týmu. I když jde o pouze dvoučlenný tým.

„Slavil jsem v Kirkcaldy bratrancovy narozeniny. Skončili jsme nad panáky tequily v něčí kuchyni. To je poslední věc, co si pamatuju.“

„Doufám, že jste dneska přijel vlakem,“ nadhodila Karen moralisticky.

„Ále, cítím se dobře. Jsem policista, nikdo mě nebude ráno po nočním pití popotahovat.“

„O to nejde, Jasone.“ Než Karen stačila Jasonovi udělit lekci, zazvonil jí mobil. „Detektiv vrchní inspektorka Pirieová, jednotka starých případů.“

Hlas na druhém konci linky měl nezaměnitelné samohlásky charakteristické pro Dundee. „Jo, tady seržant Torrance, Tayside. Dopravní policie.“ Pak zmlkl, jako by jí už poskytl dostatek informací, s nimiž by mohla dál pracovat.

„Dobrý den, seržante. Jak vám můžu pomoci?“

„No, řekl bych, že spíš můžu pomoct já vám.“

Další odmlka. Zjevně bude muset informace ze seržanta Torrance vytáhnout. „Nabídka pomoci můj den vždycky příjemně nastartuje. Co myslíte, že pro mě máte?“

„Možná jste viděla tu zprávu o ošklivý víkendový nehodě tady u nás?“

„Je mi líto, to mi uniklo. O co šlo?“

„Ale, nejspíš se nějakej hloupej kluk vytahoval před kamarádama. Sebrali Land Rover Defender a v brzkejch ranních hodinách ho obrátili na střechu na kruhovým objezdu na silnici do Perthu. Všechny tři pasažéry to rozmlátilo na maděru, na příjmu v Ninewells už byli mrtví.“

Karen vsála vzduch mezi zuby, vyjadřovala tím soucit. Svého času viděla dost dopravních nehod, aby věděla, jaké krveprolití dokážou způsobit. „To je ale studená sprcha, to teda jo.“

„Jo. Pro jednoho z policistů na místě to byla první smrtelná autonehoda. Pochybuju, že se nějakou dobu dobře vyspí. Každopádně jde o to, že řidič přežil. Teda je v kómatu, ale drží se.“

Karen povzbudivě zamručela. „A vy jste mu odebrali vzorek, abyste určili množství alkoholu v krvi.“

„Přesně tak. Toho měl mimochodem pětkrát nad limit.“

„Au. A předpokládám, že jste vzorek odeslali do laboratoře na test DNA?“

„No, to je teď běžná rutina.“ Seržant Torrance nepůsobil dojmem člověka, který se domnívá, že by šlo o dobré využití rozpočtu skotské police.

„A patrně proto mi voláte?“

„Jo. V databázi DNA jsme našli shodu. Nebudu předstírat, že podobnejm věcem rozumím, ale nešlo o přímou shodu. No, ani nemohlo, protože ten vzorek se váže k dvacet let starý vraždě a tomu mládenci je teprv sedmnáct.“ Zašustění papíru. „Zjevně jde o něco, čemu se říká příbuzenská DNA. Ať už svoje semeno nechal na tý oběti znásilnění a vraždy v Glasgow kdokoli, byl to blízkej mužskej příbuznej malýho šmejda z Dundee, co se jmenuje Ross Garvie.“

Nával adrenalinu při znovuotevření odloženého případu Karen nikdy nezevšedněl. Zbytek jejího života šel možná mávnutím ruky k čertu, ale vyhrabávání tajemství z minulosti pro ni neztratilo silnou přitažlivost. Do včerejška o Tině McDonaldové neslyšela. Dnes mrtvá kadeřnice stanula v popředí i centru Karenina vědomí.

Poté co Karen ze seržanta Torrance vydolovala maximum informací, přizvala ke svému stolu Mentola. „Máme DNA blízkého příbuzného v dosud neuzavřeném nevyřešeném případu znásilnění a vraždy,“ oznámila mu, prsty jí bušily do klávesnice, vyhledávala na Googlu oběť. Prolétla hubené výsledky svého vyhledávání, nechávala si je na později. Je třeba uvést do chodu důležitější věci.

Jason klesl na protější židli. Přes uvolněné držení těla měl v obličeji ostražitý výraz. „Tak to se teda ani nebudu obtěžovat se sundaváním saka.“

Obě části obleku mohly vypadat lépe, kdyby si ho Jason sundal předtím, než v něm šel spát, pomyslela si Karen. „Tina McDonaldová. Kadeřnice z Particku. Znásilněná a uškrcená v centru Glasgow sedmnáctého května devatenáct set devadesát šest. O páteční noci. V době smrti jí bylo dvacet čtyři. Postup znáte.“

Jason si nacpal do úst poslední sousto sendviče se slaninou a přikývl, zuřivě přežvykoval a pak těžce polkl. „Musím zajít do archivu a vytáhnout složky a věcné důkazy. Důkazy odvézt do Gartcoshe, aby překontrolovali DNA, pak složky přivézt sem.“ Tak vypadala první fáze každého vzkříšení odloženého případu. Jason ji odrecitoval jako mantru, kterou se pro něj postup stal.

„Tak jděte. Pokud vás potká štěstí s dopravou, budete do oběda zpátky a odpoledne se do toho zabereme." Karen se vrátila k monitoru, škubla sebou, když nohy Jasonovy židle zaskřípěly na dlaždicové podlaze. Poslední dobou jako by měla konečky všech nervů blíž k povrchu.

Na internetu toho moc nenašla. V roce 1996 nebyla tištěná média myšlence digitálních platforem zrovna nakloněna. Ze stejného roku tu našla hodně o masakru na základní škole v Dunblane, ale většinou pojaté z retrospektivy. To, co se stalo Tině McDonaldové, bylo svého času nejspíš dobře popsáno, zejména v bulvárních plátcích. Od té doby se ovšem všechno více či méně beze stopy vytratilo.

Konečně Karen po značném úsilí narazila na cennou webovou stránku věnující se glasgowským vraždám. Pokrývala časové rozmezí skoro dvou set let a vystavovala na odiv takovou oddanost detailům, až to v Karen vyvolávalo lehkou nevolnost. Zajímalo by ji, jestli její kolegové z toho města o stránce vědí a jestli znají totožnost jejího tvůrce. Možná je v dobrém smyslu posedlý. Ale možná víc než jen to. Nicméně mu pro tuto chvíli byla vděčná za jeho horlivost.

Když Tina McDonaldová v pátek 17. května 1996 opustila svou útulnou garsonku v Havelock Street, nemohla tušit, že se sem nikdy nevrátí. Čtyřiadvacetiletá Tina si vyrazila spolu se třemi kolegyněmi z kadeřnictví Hair Apparent na Byres Road na holčičí oslavu narozenin Liz Dunleavyové, majitelky salonu. Tina na sobě měla nové oblečení z obchodu nazvaného *Po čem ženy touží*, přiléhavé červené šaty s flitrovým živůtkem. I boty si pořídila nové, elegantní kožené červené značkové lodičky na nízkém podpatku.

Drobná blondýnka Tina přijela do města metrem ze stanice Kelvinhall, vystoupila na Buchanan Street a krátkou vzdálenost do baru Starburst na Sauchiehall Street, kde se děvčata uvelebila se svými drinky, došla pěšky. Tina popíjela vodku s colou. Podle Liz Dunleavyové, kterou citovali v *Daily Record,* si na místě daly několik rund a pak vyměnily Starburst za noční klub Bluebeard's v boční ulici poblíž George Square.

Klub byl přeplněný a taneční parket narvaný. Děvčata se napřed držela při sobě, ale v průběhu několika následujících hodin se dívky rozdělily a tančily s různými muži. Podle Liz Dunleavyové o sobě na nějaký čas ztratily přehled. Netušily nic o hrůze, co se děla s Tinou, protancovaly noc, aniž by se staraly o svět. Když se ve dvě ráno znovu sešly, Tina nikde.

Ale žádná z nich se neznepokojovala. Nešlo o nic tak neobvyklého, že se jedna či druhá dala dohromady s nějakým mužem a buď s ním odešla do jiného klubu, nebo domů. A přestože se Tina obvykle takhle nechovala, ostatní tři nenapadlo, že by něco mohlo být špatně. Vystály si frontu na taxíka na stanovišti na Queen Street a vrátily se domů, domnívaly se, že si Tina užívá s někým, s nímž se právě seznámila.

Následujícího rána Sandyho Simpsona, ranního barmana Bluebeard's, čekal ohromný šok. Sandyho první úlohou dne bylo vypořádat se s prázdnými lahvemi z předchozího večera. Vyvezl první vozík zpoza baru do uličky, v níž se nacházely kontejnery na sklo. A tady, zastrčené za jeden z kontejnerů na kolečkách, jako odložený kus nepotřebného haraburdí leželo ztýrané tělo ubohé uškrcené Tiny McDonaldové.

Policie Strathclyde s případem usilovně zápolila. Zjistili, že Tina byla brutálně znásilněná, zbitá hlava nehlava a uškrcená holýma rukama. Později připustili, že mají důkaz v podobě DNA, ale žádného podezřelého, s nímž by ji mohli porovnat. Doslova stovky lidí, kteří se té noci vyrazili pobavit do města, podstoupily výslech a byl jim odebrán vzorek DNA, ale nikdo patrně neviděl Tinu s nějakým mužem, a všechny výsledky testů DNA se vrátily jako negativní. Naposledy ji někdo prokazatelně zahlédl v jednu hodinu ráno na dámských toaletách v Bluebeard's, kde si upravovala make-up. A pak jako by se do země propadla, až se druhý den ráno objevila jako oběť vraždy.

Všechny následující roky nikdo netušil, kdo v onom jarním večeru vzal Tině McDonaldové život. Nikdo nezaplatil za tento krutý a bezcitný čin, který způsobil tolik žalu a bolesti lidem, co Tinu milovali. Zůstala jednou z hanebných nevyřešených glasgowských vražd.

Za senzacechtivostí a špatným stylem psaní se objevila holá kostra případu, který nepřestal být záhadou po větší část dvaceti let. Žádní svědci, žádní podezřelí – přinejmenším ne takoví, s nimiž byla policie připravena vyjít na veřejnost – a žádné úlevné rozuzlení pro lidi, kteří Tinu milovali.

A teď je tu konečně vodítko, které by je mohlo dovést ke dveřím muže, jenž léta unikal spravedlnosti. Pro Karen nebyl trest nejdůležitějším aspektem její práce. Podle jejích zkušeností naprostá většina vrahů jen tak nepokrčí rameny nad tím, co udělali, a nepokračuje dál, jako by se nic nestalo. Vina a stud jejich život tak či onak pokřiví. Konečná konfrontace s jejich zločiny

jim velice často přinese úlevu. Odplata podle zákona je podle Karen pouze finálním stadiem trestu.

Nejvíc jí záleží na zodpovězení otázek těch, kteří zůstali a potýkají se s nečekanou násilnou smrtí. Ti, co tu zůstali, si zaslouží vědět, jak – a občas proč – a čí rukou byli oloupeni o ty, které milovali. Je snadné posmívat se myšlence na konečnou úlevu, ale Karen na vlastní oči pozorovala, jak výsledky týmu odložených případů umožňují lidem lépe se vyrovnat se ztrátou a žalem. Nedopadne to tak vždycky, ale dost často na to, aby mohla být hrdá na svou práci.

Karen spustila tisk příspěvku na blogu, a zatímco čekala, až se tiskárna zahřeje a vyplivne stránky, zadala hledání obrázků Tiny McDonaldové. A našla plakátek policie Strathclyde vydaný na podporu osvěžení paměti potenciálních svědků. Zjevně se jednalo o zvětšeninu snímku pořízeného kamarádkou při nějakém večeru ve městě. Ve věku selfies a foťáků v mobilu se snadno zapomíná, že když jste se tehdy snažili povzbudit lidi, aby se rozpomněli na to, co viděli, vybíralo se z mnohem menšího počtu snímků. Když jste používali kinofilm, nedokázali jste říct, jak obrázky dopadly, dokud jste je nedali vyvolat. A pak už byl ten moment minulostí a dotyčný nezapomenutelný okamžik vám připomínala jen hrstka mizerných fotografií.

Obrázek Tininy hlavy a ramen, doplněný žádostí o informace, byl neostrý a nezřetelný. Zeširoka se usmívala do objektivu, v ruce skleničku s koktejlem. Obličej, který by se dal shovívavě popsat jako srdcovitý se špičatou bradou a ostrými rysy, obklopovala neuspořádaná hříva světlých vlasů. Úzká ramena a šaty, v nichž vynikala ňadra. Karen usoudila, že by spousta mužů dívku považovala za dostatečně atraktivní, aby se s ní dala do řeči. Problém spočíval ve skutečnosti, že na ní Karen neshledávala nic obzvlášť osobitého. V davu by nevyčnívala. A právě proto bylo tak složité najít jakékoli slušné vodítko, usoudila Karen.

Vytiskla fotografii a vzala ji z výstupního zásobníku tiskárny. Přeorganizovala vše, co bylo na jedné z bílých tabulí, vytvořila na ní místo pro nový případ a navěsila tam to málo, co měli. S trochou štěstí přinese Jason něco podstatnějšího. A pak se budou moci pustit do práce.

6

Když jednotka starých případů dostala nový impulz, na konci dne bylo obvykle třeba Karen od stolu odtrhnout. Vždycky ji to nutilo absorbovat hned na počátku co možná nejvíc informací. První dojmy jsou důležité; do detailů pronikne později, ráda ovšem podchytila smysl toho, jakou formu mělo předchozí vyšetřování.

Jenže ne o pondělcích. Pondělní večery patřily jí. O pondělních večerech sedávala s detektivem vrchním inspektorem Jimmym Huttonem ve svém obývacím pokoji, popíjeli spolu gin a přes třpytící se a nadouvající se Firth of Forth pozorovali shluky světel řetězce městeček ve Fifu od North Queensferry po Kirkcaldy. Karen se snažila dát Jimmymu najevo, že už to není třeba. Že se nesesype. Jenže Jimmy tento fakt odmítal přijmout. Podezírala ho, že společné pondělky potřebuje stejně jako ona.

Před dlouhými měsíci zemřel při výkonu služby detektiv seržant Phil Parhatka. K něčemu takovému ve Skotsku téměř nikdy nedocházelo; neexistoval rutinní protokol, jak se s podobnou situací vyrovnat. Phil byl Karenin partner. Láska jejího života. Zamilovala se do něj hned první týden, co spolu začali pracovat, a celá léta byla přesvědčená, že její láska nebude nikdy opětovaná. A pak se to stalo.

Poté co se dali dohromady, opustil Phil jednotku starých případů. Stal se pobočníkem Jimmyho Huttona, jeho spolehlivým zástupcem v oddělení se zvláštním názvem tým prevence vražd. Jeho práce ho fascinovala a nikdy si nepředstavoval, že mu přinese smrt. A pak se to stalo.

Po pohřbu Karen ignorovala rady všech, co jí tvrdili, že nejmíň rok nemá provádět žádná závažná rozhodnutí. Zbavila se domu v Kirkcaldy, který jí Phil zanechal. Svůj vlastní dům prodala páru, který si ho od ní pronajímal. Z peněz, které z prodejů vzešly, složila tučnou zálohu na byt ve Western Harbour Breakwater se senzačním výhledem a naprosto bez vzpomínek.

V pondělí dva týdny po pohřbu se na prahu Karenina bytu objevil Jimmy

Hutton. „Říkal jsem si, že byste možná uvítala společnost," řekl a natáhl před sebe ruku s ginem – Botanist z Islay.

„Jsem v pořádku," odpověděla. Ale opírala se o dveře, potřebovala podporu. Poslední dobou zjistila, že laskavost člověka ničí.

Jimmy si povzdechl. „Ne, nejste. A ani já ne. Nepřišel jsem sem fňukat. Oba jsme utržili ohromnou ránu a ani jeden z nás není v pozici, kdy by to mohl dávat najevo. Rád jsem si s Philem povídal a vy taky. Napadlo mě, že bychom se místo toho mohli bavit spolu."

A tak otevřela dveře ještě víc se slovy: „Mám v ledničce tonik." A od té doby dodržovali rituál pondělního večera. Koštovali gin a povídali si spolu. O Philovi moc nemluvili. Nebylo třeba; oba jeho smrtí schytali strašlivou ránu a chápali cenu jeho ztráty. Ale pokud se ho během rozhovoru dotkli, bylo to s náklonností a zahořklým úsměvem. Místo o Philovi se bavili o své práci. Testovali na sobě nejrůznější nápady. A během času se propracovali řadou zajímavých a občas podnětných ginů. Karen jednoznačně preferovala Miller's Westbourne Strenght s lehkým dotekem okurky, zatímco Jimmyho současným favoritem se stal Caorunn ze Skotské vysočiny s výraznou příchutí jeřabin.

Dnes se hodlali pustit do Jimmyho nejnovějšího objevu – s honosným názvem Professor Cornelius Ampleforth's Bathtub Gin. Ať Karen svou práci milovala sebevíc, pondělní večer neměl konkurenci. Navíc už poprvé prošla případ Tiny McDonaldové. Ještě neprolistovali stovky výpovědí, ale už pouhý náhled do způsobu, jakým byly papíry utříděné, naznačoval, že původní vyšetřování nebylo žádný průšvih. Na první pohled to vypadalo, že všem detailům byla věnována patřičná pozornost. Chyběl pouze průlom.

A právě sem vstupuje DNA Rosse Garvieho.

Karen se těšila, jak to všechno bude vyprávět Jimmymu. Jenže nakonec se jako první ke slovu dostal on. Částečně proto, že chtěl, aby si Karen z jeho příběhu vyvodila varovné ponaučení. Věděl o jejích nočních procházkách a zneklidňovaly ho. Věděl, jak mohou pozdě v noci vypadat ulice velkého města, a byl by nerad, aby Karen přišla k úhoně. Po Philovi by to bylo neúnosné.

„Umím se o sebe postarat," zaprotestovala Karen, když téma vytáhl poprvé.

„Jo, to Phil uměl taky. Nejde o vás, ale o ty ničemníky tam venku."

K tématu se nejednou vrátil, občas přímo, jindy oklikou. Dneska postu-

poval záludněji. „Slyšela jste, že v Kinrossu včera večer došlo k vraždě?“ Jimmy kroužil kostkami ledu ve svém drinku, cinkal jimi o stěny skleničky. Přičichl k nápoji, nakrčil nos, vychutnával složitou směsici rostlin v ginu.

„Copak? Jeden z vašich?“

Zavrtěl hlavou. „Díkybohu ne. Vím o tom jedině proto, že na úplně jiném případu spolupracuju se sociální pracovnicí, pod niž oběť spadala. Zmínila se o tom, když jsem se u ní odpoledne zastavil.“

Karen u snídaňového baru naplnila misku bramborovými lupínky a zamířila zpátky na konec obývacího pokoje, kde spolu dvě pohovky tvořily véčko, aby umožnily co nejširší přístup k vyhlídce. „Domácí vražda?“ Posadila se a hlučně postavila misku na trojúhelníkový skleněný konferenční stolek.

„Ne.“ Jimmy si nabral hrst brambůrků. „Vlastně přesně naopak.“

Zaujatá Karen tázavě povytáhla obočí. „Co to tedy bylo? Opak domácí vraždy?“

„No, pro začátek oběť žila sama. Co Giorsal ví, nikdy…“

„Řekl jste ‚Giorsal‘?“ přerušila ho Karen.

Jimmy škubl obočím. „Jo. Giorsal Kennedyová. Je vedoucí sociálního úřadu.“

„Chodily jsme spolu do školy.“

„Jo, zmínila se, že se znáte z dřívějška.“

„Kamarádily jsme spolu, jenže ona pak odešla studovat sociální práci do Manchesteru. To je ale překvapení! Giorsal Kennedyová, no to je úžasné. Když jsem o ní slyšela naposledy, dala se zrovna dohromady s nějakým chlápkem z Liverpoolu. Kdy se vrátila do Fifu?“

Jimmy pokrčil rameny. „To nevím jistě. Spolupracuju s ní už něco přes rok. Měla byste jí zavolat, vsadím se, že o vás ráda uslyší.“

Karen si odfrkla. „Tak kdo je tu odborník na sociální péči? Neviděla jsem se s tou ženou déle než patnáct let, nejspíš už nemáme vůbec nic společného. Přesto, Giorsal Kennedyová…“ Vzpamatovala se, věnovala zase pozornost případu. „Tak mi povězte o té nedomácí vraždě.“

„Obětí je Gabriel Abbott. Z toho, co vím, tak trochu samotář. Žil v malé chaloupce poblíž Orwellových menhirů.“

„Cože? Těch, co vypadají jako dva obří penisy uprostřed pole?“

Jimmy se zasmál. „Myslíte jen na jedno.“

„Hele, no tak, co jiného v nich vidíte? Není na nich nic symbolického, Jimmy. Jsou to dva obrovské pinďoury. A šlus."

Zavrtěl hlavou. „Ať je po vašem. Každopádně ten muž měl zjevně ve zvyku chodit domů z hospody v Kinrossu po cestě kolem Loch Levenu. Takže včera ráno jel nějaký chlápek ze Scotlandwellu do práce v Kinrossu a všiml si zhrouceně sedícího muže na lavičce na vyhlídce několik metrů od cesty. Napadlo ho, jestli nemá nějaký problém. Tak se zastavil, aby si to ověřil, a bum ho, on to Gabriel Abbott."

„Už byl mrtvý?"

„No jéje, v tu chvíli už několik hodin. Napřed si mysleli, že by mohlo jít o sebevraždu. Rána v hlavě, zbraň v ruce."

„Ale?" Karen se naklonila dopředu, vycítila, že bude následovat víc.

Jimmy udělal obličej, odložil skleničku na stůl. „Otvor vstřelu měl tady." Přitiskl si prsty k pravému spánku. Pak zacvičil prsty levé ruky. „Ale zbraň držel v levé ruce. Takže pokud to nebyl hadí muž…"

„… na cestu do nebe mu pomohl někdo, kdo nebyl až tak chytrý, jak si myslel." Zakroutila hlavou, nafoukla tváře a vydechla. „To se snadno stane, když člověk zpanikaří. Když je amatér. Tak co za tím stojí?"

„To v tuhle chvíli nevíme. Je to stejná záhada jako ten bankéř z Nairnu zastřelený před několika lety na prahu vlastního domu. Vzpomínáte si?"

Karen přikývla. Žádní nepřátelé, žádné dluhy, žádný motiv. Žádní svědci, žádné stopy na zbrani, žádná použitelná DNA. „A čím se Gabriel Abbott živil?"

Jimmy zvedl ze stolku svůj drink a vychutnal si další doušek. „Ničím. Tenhle se mi docela zamlouvá, Karen. Vnímám špetku koriandru a skořice. Mohl by z něj být dokonalý aperitiv před karí."

„Nejspíš máte pravdu." Znovu se napila. „Příjemný kořeněný říz. Má osobnost. Ale zpátky k našemu mrtvému. Kolik mu bylo?"

„Myslím kolem třiceti. Giorsal ho považovala za bystrého, ale značnou dobu se ho držely duševní problémy. V životě si nedokázal udržet práci."

„Člověk si těžko představí, že by někoho namíchl natolik, aby ho zabil."

„K tomu někdy není třeba moc."

„To je pravda."

„Možná se jen ocitl ve špatný čas na špatném místě." Jimmy na Karen pohlédl přes okraj skleničky. „Právě proto…"

„Okamžitě toho nechejte," zarazila ho Karen. „Nemám náladu na žádný z těch vašich těžkopádných varovných příběhů. Za tmy dochází k ošklivým věcem. To chápu. Ale k ošklivým věcem dochází i za denního světla. Phil nezemřel proto, že by se v noci procházel po městě, Jimmy. Umím se o sebe postarat. Vím, jak se udržet v bezpečí."

Jimmy si povzdechl a přejel rukou po hrbolcích na vyholené hlavě. „Jistěže." Hlas měl silně zatížený pochybnostmi.

„Takže místní mládenci s případem zápolí?"

„Jo. Žádní svědkové. Nic."

„Zajímavé." Karen se zahleděla nad vodu. Občas zatoužila po živém případu. Milovala svou práci, ale nemohla si namlouvat, že je v ní obsažen stejný adrenalin jako v úloze, kdy je třeba sestavit řetězec důkazů v reálném čase.

„Povím vám, co je skutečně zajímavé. Karen. Před dvaadvaceti lety byla zavražděna matka Gabriela Abbotta. A nikdo za to nestrávil ani jediný den ve vězení."

7

Následujícího rána nechala Karen cestu do Dundee odřídit Mentola. Ne z obav, že večer předtím vypila moc ginu, ale protože si chtěla v duchu rozebrat případ, který včera vytáhl Jimmy Hutton. V rodinách se dědí leccos, ale vražda ne. Dokonce ani v rodinách, ze kterých se počítač obsahující záznamy z trestního rejstříku rozbliká jako hrací automat, když dosáhne jackpotu. A na rodině Gabriela Abbotta nebylo nic podezřelého.

Stejně tak se ty vraždy jedna druhé v ničem nepodobaly. Po Jimmyho odchodu usedla Karen k počítači, aby se podívala, co na internetu dokáže zjistit o smrti Abbottovy matky. Rozhodně to nebylo nic, co by očekávala.

Caroline Abbottová, úspěšná manažerka divadla ve West Endu, se dopustila osudové chyby, že cestovala ve stejném malém letadle jako bývalý ministr pro Severní Irsko v době, kdy si IRA a její nejrůznější odštěpenecké skupiny procvičovaly svoje teroristické svaly. Když letadlo nad oblastí Scottish Borders vybuchlo, všichni čtyři lidé na palubě okamžitě zahynuli. Situace vypadala jednoznačně, přestože k odpovědnosti za čin se nikdo nepřihlásil. „Nejspíš zapomněli zatracené krycí jméno akce," zamručela Karen a myslela na to, jak často skončila v telefonátu se svou bankou, protože jí z hlavy vypadlo heslo, vymyšlené tak, aby si ho snadno vybavila.

Později, když se v brzkých ranních hodinách procházela po pobřeží, myslela na Gabriela Abbotta, muže, jehož život ta brzká ztráta musela krutě poznamenat. Ještě před rokem by něčemu takovému moc pozornosti nevěnovala. Jenže mezitím i ji poznamenala ztráta, a nemůže si pomoci, cítí s tím mrtvým podivnou spřízněnost. Místo toho, aby věnovala pozornost svému okolí, trápila se s řadou detailů, které zjistila na internetu, o oné katastrofické události, jež tomu muži obrátila život naruby, tak jako to Philova vražda udělala s ní.

Na první pohled vraždu Caroline Abbottové s vraždou jejího syna nic nespojuje. Bombový teroristický útok a intimní střela zblízka. Jen tragická souhra náhod.

Až na to, že Karen na souhru náhod nevěří.

Mentol zpomalil, protože se na nájezdu na Forth Road Bridge spojovaly dvě hlavní silnice. Cesta z hlavního města na sever byla méně ucpaná od doby, co z mostu vyhnali těžká nákladní vozidla ze strachu, že by se mohl zřítit a jeho uživatelé by popadali do mrazivých vod zátoky pod sebou. Dopravní společnosti si stěžovaly na objížďky, ke kterým byly donuceny, ale Karen je nelitovala. Most poškodila především jejich značně naložená monstra.

„Tenhle most miluju," prohlásil Mentol, sundal jednu ruku z volantu a pokynul směrem k železničnímu mostu. Jeho ocelové nosníky vytvářely tmavě červené obrazce, které se s dokonalou precizností rýsovaly proti modré obloze.

„Já taky," připustila Karen. Pro člověka z Fifu, pro člověka, jako je ona, se jednalo o hraniční přechod stejně definitivní a ikonický jako Checkpoint Charlie. Představoval jižní hranici mezi královstvím Fife a zbytkem světa. Fife je odlišné. To každý dobře ví.

Karen se v současné době na druhou stranu Firth of Forth dopravovala většinou právě po silničním mostě, což znamenalo, že si sotva kdy uvědomovala jeho rozpětí. Ale železniční most byl neodolatelný, památník viktoriánského inženýrství, který dodal jazyku nový idiom. „Jako natírat Forth Bridge" vyjadřovalo nikdy nekončící sisyfovskou práci. Až na to, že poslední dobou tenhle idiom ztratil svůj význam. Chemičtí inženýři vyvinuli barvu, jejíž svrchní vrstva vydrží dvacet let. Karen se v duchu dohadovala, kolik jejích dalších domnělých jistot je stejně mylných.

Mentol po ní střelil rychlým pohledem. Dobře si ho vyškolila; věděl, že když se ztratí v myšlenkách, nesmí ji vyrušovat. Karen usoudila, že poznámku o mostu utrousil proto, aby zjistil, jestli by se s ní dalo mluvit. „Něco vás trápí, Jasone?" zeptala se. „A mimochodem, to se doopravdy snažíte nechat si narůst vousy, nebo jste v minulém týdnu každé ráno zaspal?"

„Až to bude hotové, bude z toho bradka." Jasonův pokus o důstojnost byl dojemný, ale neúspěšný.

„Uvědomujete si, že bude rezavá?"

„Světle kaštanová, šéfko. Světle kaštanová." Mračil se, soustředil se na cestu před sebou.

„Vlasy máte světle kaštanové, když to pojmeme s velkou tolerancí. Vaše

vousy jsou oranžové jako Irn Bru. Věřte mi, Jasone, kočičky na vás nepoletí. Myslím to s vámi dobře. Ostatní to tak brát nemusí."

Vyšpulil spodní ret jako vzdorovité dítě. „Všichni ostatní kluci, co s nimi bydlím, nosí vousy."

„To je možné, Jasone, ale ti všichni jsou studenti. Mají právo chodit si po světě a vypadat při tom jako kašpaři. Ale vy jste policista a lidé vás musí brát vážně. A teď, chtěl jste se mě zeptat na něco jiného než na ty vousy?"

Zařadil se do rychlejšího pruhu, protože dojeli na konec práce na silnici. „Jak na to půjdeme, šéfko? Máme nějaký plán akce?"

„První zastávka je JIP v Ninewells."

„Proč tam jedeme? Já měl za to, že Ross Garvie leží v kómatu."

„Protože to není Ross Garvie, kdo nás zajímá, ne? I kdyby byl schopný konverzace, což je upřímně řečeno značně nepravděpodobné, co by nám byl schopný říct? Jeho otec po něm v době, kdy zaútočil na Tinu McDonaldovou, ještě ani nevzdechl. Ale tradičním místem, kde v takové situaci najdeme rodiče, je židle, na které bdí u lůžka dítěte."

Mentolovi se rozjasnil obličej. „Jo," řekl, protáhl to slovo na tři slabiky. Karen potlačila povzdech. Občas zatoužila po kolegovi s rychlejšími reakcemi. Jenže Jason byl velice ochotný, loajální, a protože nešilhal nikam výš, vkládal do vyšetřování veškeré své úsilí. A proto mu dokázala odpustit nedostatek bystrosti. „Takže s nimi prohodíme slovíčko a uvidíme, jestli Stewarta Garvieho přimějeme k tomu, aby se rozloučil se vzorkem DNA."

„A když se nám to nepodaří?"

Karen pokrčila rameny. „Budeme ho prostě muset zatknout." To byla až poslední možnost, jenže vrah Tiny McDonaldové si volně chodil po ulicích přes dvacet let a Karen je odhodlaná nenechat ho v tom pokračovat ani o jediný den déle, než je nezbytně nutné. Pohlédla z okénka na ubíhající zeleň, která se rozprostírala po obou stranách stuhy dálnice. Tohle kdysi bývala hornická země, srdce uhelné pánve Západního Fifu. Za jejího mládí byla krajina prošpikovaná těžebními věžemi, které vypadaly, jako by pocházely ze stejného kreslicího prkna jako ten železniční most – kovové kostry natřené stejnou tmavě červenou barvou. Teď se tu rozkládají přírodní parky a otevřené plochy a lidé mají zaměstnání, kterým muži jako její otec nerozumějí.

Než mohla myšlenku rozvést dál, po pravici se zatřpytilo jezero Loch Le-

ven, připomínka násilné smrti Gabriela Abbotta. Všechny informace, co Karen měla o jezeru Loch Leven, byly svázány s jejím dětstvím – strýček, který tam o víkendech lovil pstruhy, aby unikl své hašteřivé ženě; zámek na ostrově, kde byla vězněna královna Marie Stuartovna, potratila tu dvojčata a vzdala se skotského trůnu. Občas si v neděli zajeli na rodinný výlet do nedalekého Kinrossu, kde v rozlehlé kryté tržnici prodávali cokoli od párků po spodní kalhotky. Cesta nabízela výhledy na jezero, ale Karen byla obvykle zaneprázdněná čtením komiksu nebo knížky z knihovny, a tak jim nevěnovala moc pozornosti.

Jenže teď ji krajina zajímala. Nakláněla se na předním sedadle, aby viděla přes Mentola. Syrová masa Bishopu se zrcadlila na klidné hladině, vrhala stín na půlku severního konce jezera. Jeden břeh ve stínu a druhý ve slunečním světle vytvářely dramatickou scénu. Ale ne takovou, na níž byste očekávali vraždu. Karen vytáhla telefon a zavolala Jimmymu Huttonovi.

„Nazdar, Karen," pozdravil ji čile. „Co pro vás můžu udělat?"

„Máte číslo na Giorsal Kennedyovou?"

„Jo. Jak už jsem řekl, spolupracujeme spolu. Tak se vám přece jen zalíbila myšlenka, že byste spolu dohnaly zameškaný čas?" Jeho hlas zněl potěšeně.

„Proč ne?"

„Řekl bych, že vy dvě byste si mohly sednout. Pošlu vám číslo v esemesce."

Karen se pohodlně opřela v sedadle a usmála se. Gabriel Abbott není její starost. To je jí jasné. Ale to neznamená, že se o něj nemůže zajímat. „Jasone?"

„Ano, šéfko?"

„Co byste říkal na to, že byste se z Dundee vrátil zpátky vlakem?"

Zmateně na ni pohlédl. Tento jeho výraz znala ze všech nejlíp. „Proč?"

„Hádám, že si budu chtít cestou zpátky něco vybavit. Ráda bych se za někým zašla podívat."

„Můžu na vás počkat," nabídl se.

„Možná to bude nějakou chvíli trvat."

Pokrčil rameny. „Nevadí mi čekat."

„To je od vás hezké, Jasone. Ale myslím, že bude lepší, když pojedete domů vlakem."

Tentokrát pochopil, že nešlo o pouhý návrh. „Dobře, šéfko," povzdechl si. „Ale co když budeme muset zatknout tátu Rosse Garvieho?"

„Nač sundavat kalhoty, když brod je ještě daleko."

8

I při bledosti obličeje způsobené bezvědomím a při částečném vyholení hustých černých vlasů byl hezký zevnějšek Rosse Garvieho jasně patrný. Rovné tmavé obočí, dlouhé řasy, úhledný orlí nos a smyslná ústa v koutcích přirozeně stočená vzhůru, takže se zdálo, že se co nevidět usměje. Není těžké pochopit, proč byl právě on vůdcem bandy, pomyslela si Karen. V budoucnosti si to nejspíš nezopakuje, pokud je možné dát na úsudek ošetřovatelky.

„Subdurální hematom," řekla jim.

„Co to je?" Jason zjevně neměl nasledováno dostatečné množství epizod *Casualty*.

Karen byla moc ráda za zjištění, že ošetřovatelka Rosse Garvieho patří k povídavým ženám. Usmála se na Jasona a začala vysvětlovat: „Když utrpíte ránu do hlavy, která poškodí cévu v mozku, krev z ní uniká, vytvoří sraženinu a ta tlačí na mozek. Dojde k jeho poškození. Závažnost tohoto stavu se liší podle toho, k jak velké škodě na začátku došlo a jak dlouho trvalo, než se nám podařilo zmírnit tlak na mozek. Ross dostal ošklivou ránu do hlavy ze strany a další do zádi lebky. Až se probere z kómatu, bude se muset s největší pravděpodobností vyrovnávat s docela velkým poškozením."

„A určitě se probudí?" Zase Jason. Nakláněl se nad postel a pozoroval Rosse jako nějaké exotické zvíře v zoo.

Sestra se zatvářila o něco ostražitěji. „Je ještě příliš brzo na to, aby se to dalo říct. Kóma je velice nepředvídatelný stav."

„A co další zranění?" Karen ukázala na klec, která podpírala lůžkoviny.

„Fraktura levé holenní a lýtkové kosti a pravého kotníku. Docela rozdrcená pánev. Pět polámaných žeber. Pravá paže a zápěstí budou potřebovat operaci a šroub. Čeká ho dlouhá a nelehká cesta zpátky k čemukoli podobnému pohyblivosti," odpověděla teď věcně. „Žádná pěkná budoucnost pro fešáka, jako je on."

„Ti tři mládenci, co s ním v Land Roveru jeli, jsou na tom ještě hůř, ti nemají budoucnost žádnou," zdůraznila Karen. „Takže jeho rodiče tu nejsou?"

Sestra zavrtěla hlavou. „V neděli tu byli celý den. Ona se vrátila včera, ale požádali jsme ji, ať tu netráví celé dny a večery. Je po všech stránkách lepší, když se nám podaří příbuzné přimět, aby tu nebyli pořád. Znamená to, že můžeme v klidu pokračovat v činnostech na pokoji, které jsou kolikrát docela traumatizující. A znamená to také, že se tolik nevyčerpají. Ponecháni sami sobě, když ve dne v noci sedí u lůžka, riskují vlastní zdraví. Je jedině přirozené, že chtějí poskytnout maximální podporu tomu, koho milují, ale nikomu nepomůže, když se během té doby zhroutí."

„Jak na vás působili?" Karen poodstoupila od postele a popošla blíž k sestře, navozovala tak větší intimitu. Uměla zařídit, aby se lidé uvolnili a leccos prozradili. Soudila, že to bude mít něco společného s tím, že zjevně nevypadá nijak výjimečně. Pár kilo navíc (méně než dřív, ale stejně…), oblečení, které vždycky působí lehce pomačkaně, vlasy, na nichž si vylámaly zuby všechny kadeřnice jejího života. Ženy v ní nikdy neviděly konkurentku a muži se k ní chovali jako k mladší sestře nebo k oblíbené tetě.

Ošetřovatelku teď svedla k důvěrnostem. „Těžce je to zasáhlo, ale jako by je to zas až moc nepřekvapilo. Jako by rezignovali, jako by předem tušili, že se tomu chlapci něco stane. Matka byla rozhodně rozrušenější. Jeho táta… připadal mi spíš rozzlobený než smutný. Víte, u mužů to tak často bývá. Neumí vyjádřit své city, tak se schovávají za drsnost."

Karen si to dobře pamatovala. Phil se na veřejnosti choval podobně. Ale když spolu byli sami, vypadalo to jinak. Potom našel slova, jimiž rozebral svoje reakce na lidi a situace, které ho potkaly v práci. Skrytá citlivost byla klíčem jeho úspěchu u týmu prevence vražd, úspěchu, který ho nakonec stál život. Karen se v duchu otřásla a zaměřila se na to, co jí vykládala sestra.

„Ale rozhodně jsem z něj v neděli měla pocit, že se nemůže dočkat, až odsud večer vypadne. Cítil se tu trapně. Včera jsem se jí zeptala, jestli přijde i on, ale odpověděla, že šel do práce. Potřeboval něco, co by ho neustále zaměstnávalo."

„Co dělá? Řekla vám to paní Garvieová?"

„Má to něco společného s přestavbou dole u nádraží. Tam, kde bude V & A."

„A co ona? Pracuje?"

„Prý pracuje z domova. Je přepisovatelka na volné noze."

„Co to znamená?" Jason se k nim přiloudal.

V Karen to vyrušení probudilo netrpělivost, vysvětlila mu to. „Když lidé něco nadiktují nebo když potřebují písemný přepis rozhovoru nebo schůzky, předají digitální záznamník někomu, jako je Linda Garvieová, a ona převede audiozáznam do formy dokumentu."

„Páni. Koho by napadlo, že je to povolání?"

„A co jste si myslel, jak naše výslechy končí jako soudní dokumenty?"

Prázdný výraz jí všechno vypověděl. „Nikdy mě nenapadlo o tom přemýšlet," řekl.

Karen vrátila plnou pozornost zpátky k ošetřovatelce. „Takže myslíte, že teď bude doma?"

„No, říkala, že sem přijde odpoledne, tak ji teď nejspíš zastihnete doma. Ale nemyslím, že by vám byla schopná říct cokoli k té nehodě."

Karen se usmála. „Hledáme jen něco málo z rodinného zázemí. Moc jste nám pomohla." Vzala Jasona za loket a manévrovala jím ke dveřím. „Nastal čas nechat ty dobré lidi zachraňovat životy, Jasone." *Zatímco my hodíme ruční granát do životů jiných.*

Dům Garvieových nebyl ničím pozoruhodný, ničím nevyčníval ze sousedství v klidné rezidenční čtvrti stranou od hlavní silnice na Perth. Šlo o polovinu dvojvily z tradičního skotského kamene s arkýřovým oknem ve střeše. Za ním bude patrně podkrovní pokoj, střecha a stěny budou svírat podivný úhel, zjevně navržený s jediným účelem, aby si o ně neopatrní jedinci naráželi hlavu. Karen se dohadovala, jestli právě v tomto pokoji nevyrůstal Ross Garvie. Od mladíků z ulic, jako je tahle, se očekávalo, že svoji pubertální rebelii omezí na drobné nekonformní činy – uloupení loku vodky z lahve ve skříncе, zaklení před babičkou, symbolické potažení z úzkého jointu v kamarádově pokoji. Žádné zpíjení se do němoty a krádeže aut. Tohle by se mělo týkat pouze nižších tříd. Sousedé by z toho byli celí vedle.

Samozřejmě pokud některý z těch mrtvých chlapců nepocházel ze sousedství. Pak by atmosféra vypadala jinak. Pomstychtivě a jedovatě, byla by plná vzájemného obviňování a svalování viny na druhého. Karen kvůli Lindě Garvieové doufala, že Rossovy oběti žily v jiné části města. Ať už její stupidní

syn udělal cokoli, není to její chyba. A co se týče Stewarta Garvieho – pokud v laboratoři DNA nic nepopletli, jeho mysl a jeho sousedy bude nejspíš zanedlouho zaměstnávat něco horšího. „Tak jdeme na věc," řekla.

Vyšli k domu cestičkou z úpravně poskládaných kamenných desek, která v půli přetínala štěrk zbavený plevelu, po obou stranách měli dokonalé oválné záhony, miniaturní narcisy a modřence přidávaly k šedi barevné skvrny. Karen zazvonila a o krok poodstoupila, aby působila méně hrozivě. Dlouho se nic nedělo. Už se chystala zvonění zopakovat, když se dveře na škvírku pootevřely. Mezerou zahlédla výseč tmavých vlasů, jedno modré oko a temný kruh pod ním. „Nemám vám co říct," promluvila Linda Garvieová ostře a hlasitě. „Pořád vám to opakuju, lidi. Nemám vám co říct."

„Jsme od skotské policie," spustila Karen rychle. „Ne od tisku." Přidržela jí před očima průkazku, kterou už měla připravenou.

Obočí sjelo blíž k oku, Linda si ji prohlížela. „Ach, to se omlouvám, myslela jsem si, že jste další novináři." Dveře se otevřely dokořán a odhalily zbytek ženina obličeje, pobledlý trápením a zvrásněný úzkostí. Byla to malá, silnější žena v černých kalhotách a růžovém mohérovém svetru. Její vlasy působily vysušeně a neupraveně, jako by si je přeležela a neobtěžovala se učesat. Povzdechla si. „Pojďte radši dál."

Karen vstoupila dovnitř. Překvapilo ji, že žena nepředpokládala, že by jejich přítomnost mohla znamenat další špatnou zprávu. Kdyby byla Karen v její kůži, jako první by ji napadlo, že jí policisté přicházejí oznámit smrt syna. Linda máchla neurčitě rukou ke dveřím vlevo v chodbě. „Jděte dál. Posaďte se. Chcete čaj nebo něco?"

„Nic nám nechybí, díky." Karen zabočila do obývacího pokoje, stejně pečlivě upraveného jako zahrada. Pohovka, dvě křesla, nahodile rozmístěné servírovací stolky s podnosy, plazmová televize nad krbem v místě, kde předchozí generace mívaly zrcadlo nebo obraz. Prosklená skříňka u zadní stěny obsahovala lahve a skleničky, na poličce stály rodinné fotografie. Karen poznala chlapce z nemocničního lůžka.

Karen a Mentol se usadili bok po boku na nepohodlnou pohovku. Není to zrovna kus nábytku, který by povzbuzoval ležérní sezení, pomyslela si Karen. Linda Garvieová nad nimi chvíli postávala, pak se opatrně usadila do křesla, jako by očekávala, že ji kousne. Překřížila nohy v kotnících a zvedla bradu

v pokusu o vzdorovitou zdvořilost. „S policií už jsme mluvili," prohlásila. „Neměli jsme nejmenší tušení, co má Ross v plánu. Řekl nám, že přespí u svého kamaráda Granta. S Grantovými rodiči jsme se setkali, připadali nám naprosto rozumní, naprosto solidní. Netušili jsme, že chlapci pijí a navštěvují noční kluby." Zavrtěla hlavou. „Má práci. Je v učení." Zkřivila obličej, bojovala se slzami. „V minulosti měl trochu problémy, ale mysleli jsme si, že už to překonal."

Trochu problémy. I tak se to dá podat. Čtrnáctiletý Ross Garvie za sebou měl celou řadu vloupaček do zahradních kůlen v Strathmartinu, pomohl si ke všemu, co se dalo odnést. Spřáhl se se starším mládencem, který vlastnil otřískanou dodávku, a společně z kufru auta prodávali Rossovu kořist na nedělních dopoledních bazarech, zatímco si Rossovi rodiče mysleli, že syn hraje tenis. Když na ně policie konečně kápla, měl Ross štěstí, že vyvázl s výstrahou. Karen nikde nenašla podrobnosti o tom, jak se ze situace vyvlékl, ale vsadila by se, že se o to zasloužili rodiče a škola. Od té doby se Ross potížím formálně vyhýbal, ale Karen se podařilo objevit místního policistu, který Garvieho popsal jako člověka, co je „jediný krok od toho, aby se něco zvrtlo". Ten chlapec se dlouho nacházel na hranici takového druhu drobných přestupků, až ho nakonec jeden vtáhl do sebe a vyplivl zas ven. A tahle malá upjatá konzervativní žena ve svém upjatém konzervativním domě působila dojmem, jako by se nutila předstírat, že o této nevyhnutelnosti vůbec neví. Takovou nevšímavost možná zvolila i v případě manžela, nejen syna, usoudila Karen.

„Určitě jste celá bez sebe ze starostí o Rosse," začala Karen. „Je mi moc líto, že vás obtěžuju právě v této době."

Linda roztáhla ústa v parodii úsměvu. „Nemůžu spát. Nedokážu se na nic soustředit. Pořád se modlím, aby byl v pořádku, a pak myslím na to, že už nikdy v pořádku nebude. Ne, když má na svědomí své tři kamarády. A půjde do vězení, viďte? A to znamená konec všeho."

Přinejmenším v tomhle se nemýlila. Karen se snažila tvářit soucitně. „Vlastně tu nejsme v souvislosti s Rossovou nehodou," upřesnila. „Já a detektiv konstábl Murray patříme k jednotce starých případů skotské policie." Vždycky to znělo líp než pravdivější: *JSME skotská policie, jednotka starých případů*.

Linda pevně sevřela ruce v klíně a zamračila se. „Nechápu."

„V nemocnici po nehodě Rossovi rutinně odebrali vzorek krve. Bylo třeba provést analýzu, aby se dala určit hladina alkoholu v jeho krvi v době nehody.

Za těchto okolností patří k běžné praxi skotské policie provést i test DNA. Výsledky testu se porovnávají s celostátní databází DNA…“

Linda si neklidně prohrávala s prsty. „Pořád tomu nerozumím,“ přerušila Karen. „Snažíte se Rossovi přišít nějaký zločin? Protože Ross není žádný zločinec. Je prostě jen mladý a hloupý.“ Hlas se jí zlomil. Usilovně se snažila přesvědčit samu sebe, ale hluboko uvnitř se v ní odehrávala bitva, o níž věděla, že je dávno ztracená. „Snažili jsme se pro něj dělat jen to nejlepší.“ Zaťala pěsti, oči se jí leskly.

„Nepochybně ano. Ale nás nezajímá Ross. Vzorek krve, který jsme odebrali Rossovi, ukázal nepřímou shodu se vzorkem z nevyřešeného zločinu.“

„Co myslíte tou ‚nepřímou shodou‘?“ Linda opět skočila Karen do řeči. Patří k těm, co nikdy nedokážou počkat do konce vysvětlení, pomyslela si Karen. Vsadila by se, že Stewart Garvie nedokončí bez přerušování jedinou myšlenku. „Jaký nevyřešený zločin?“

„Vím, že je pro vás těžké tomu porozumět, ale DNA nám vypověděla, že se Rossův blízký příbuzný zapletl do dávného případu, případu, který se nám v té době nepodařilo vyřešit,“ objasňovala Karen.

„Ale ten důkaz dosud máme,“ dodal Mentol, snažil se být nápomocný.

Linda vrtěla hlavou. „Tak to jste na špatném místě. Jen to, že Ross udělal něco špatného, neznamená, že má cokoli společného s něčím, co se stalo před lety.“

Karen to zkusila znovu. „S vědou není možné se přít, paní Garvieová. To, co nám říká DNA, se nedá zpochybnit. Ale před tím, než si promluvíme s vaším manželem, vám potřebuju položit několik otázek.“

„Tohle je směšné,“ zaprotestovala Linda, zvedla se a přidržela se křesla, aby neztratila rovnováhu. „Štěkáte pod nesprávným stromem. Můj Stewart nemá se zločinem, co se na něj snažíte hodit, nic společného.“

„Byla jste už před dvaceti lety provdaná za pana Garvieho?“ vpadl jí opět do řeči Mentol. „Protože pokud ne, nemůžete mít ani ponětí o tom, co tehdy dělal.“ Zachytil Karenin zničující pohled. „Nic víc neříkám.“

„Vy mě neposloucháte.“ Linda zvyšovala hlas. „Je mi fuk, co říká vaše DNA, se Stewartem to nemá nic společného. To jste teda detektivové! Ať ten zločin spáchal kdokoli, můj manžel to nebyl. A víte, proč si tím můžu být tak jistá? Protože Stewart není Rossův otec.“

9

Jako první Karen blesklo hlavou, že Linda Garvieová patrně nebyla vždycky takhle sešněrovaná. Měla mimomanželský poměr? Nebo si Stewarta Garvieho brala jako svobodná matka? Nemusela se dlouho dohadovat.

„Rosse jsme adoptovali. Dostali jsme ho pět dní starého. Nejsme jeho biologičtí rodiče. Ať už ho vaše DNA spojuje s kýmkoli, není to Stewart." To vysvětlovalo, proč se chlapec na fotografii nepodobá žádnému ze svých rodičů. Lindin hlas zněl téměř triumfálně. Po několika dnech, kdy se proti ní všechno spiklo, konečně zabodovala.

Karen se zarazila. To, co vypadalo na přímočarý pochod k objasnění starého případu, se náhle proměnilo v mnohovrstevnatý problém, a ona netuší, jak na něj zaútočit.

Jason se pro jednou dostal k jádru věci dřív než ona. „Odkud?"

„Cože?" Linda teď působila duchem nepřítomně.

„Odkud jste ho dostali?"

„Šlo o soukromou adopci, nebo o certifikovanou agenturu?" upřesnila otázku Karen.

Lindin obličej se rozjasnil. „Byla to charitativní organizace. Můžu vám sdělit podrobnosti. Ale nejsem si jistá, jestli ještě existuje." Popošla ke dveřím. „Vyhledám vám ty papíry. Vím, kde jsou."

„Než to uděláte, paní Garvieová…" Karen teď také vstala. „Znáte jméno Rossova skutečného otce?"

Linda přimhouřila oči do nepřátelského pohledu. „Jeho skutečný otec je Stewart."

Karen měla chvilku zlost sama na sebe za takový netaktní přešlap, Jasonovi by za něj dala co proto. „Omluvám se. Samozřejmě. Měla jsem na mysli jeho biologického otce."

Lindin nevlídný výraz nezměkl. „Tento údaj nám nikdy nesdělili. Nechtěli

jsme to vědět. Co se nás týče, Ross byl náš od okamžiku, kdy mi ho vložili do náručí. Ani nevím, jaké jméno mu dala ta žena, co ho porodila."

„On to nikdy nechtěl vědět?" vyzvídal Jason a začal se škrábat na nohy, jako by si právě uvědomil, že jediný zůstal sedět.

Linda na něj tvrdě pohlédla a odvrátila se. „Ne. Protože jsme mu o tom nikdy neřekli. Ross netuší, že není náš syn. Nechtěli jsme, aby měl pocit, že sem nepatří."

Tohle se teda povedlo, pomyslela si Karen. Všichni teenageři chtějí věřit, že jsou podvržené dítě, kukaččí mládě usazené do naprosto mizerného hnízda. Karen měla takové podezření, že pokud je člověk skutečně cizí, musí si toho být na určité podprahové úrovni vědom. Logickým výsledkem je trvalá válka se světem, o němž dotyčný ví, že není jeho. Nehledala pro Rosse Garvieho omluvu. Ale možná měl rozsah jeho rebelie své kořeny právě v téhle serióznosti, která na něj vůbec neseděla. „A to vás nikdy nepřepadla zvědavost?" zajímala se.

Linda jim opět pohlédla do očí. „Nechtěla jsem to vědět. Pořád se mluví o tom, co vítězí, jestli dědičnost, nebo prostředí. No, mně bylo jasné, že ho můžeme vychovat lépe, než by to dokázala jeho rodná matka." Krátce vyštěkla ostrým smíchem. „Nechtěla jsem vědět, jestli se nemáme obávat něčeho z jeho povahy. Byli jsme natolik domýšliví, že jsme si mysleli, že domov, který jsme mu dali, a láska, kterou jsme mu poskytovali, postačí k překonání čehokoli zlého, co by mohl mít v krvi." Zavrtěla hlavou, zahořkle zkřivila rty. „Ukázalo se, jak jsme byli pošetilí." Pak sebou nečekaně prudce trhla a odchvátala z místnosti.

„Takže jsme v háji?" Mentol mluvil tiše, nakláněl se ke Karen tak blízko, až na ni z jeho saka zavanula slanina.

„Je to docela možné. O právní stránce věci nic nevím." Pak se usmála. „Ale jsem ji naprosto jistá, že znám někoho, kdo to bude vědět."

Giorsal Kennedyová vždycky s jistotou věděla, že se do Fifu nevrátí dřív, než to někam dotáhne. Teď, když dosáhla vznešených výšin vedoucí oddělení sociální péče, počítala, že si nikdo nemůže založit ruce na hrudi, vyšpulit ústa a obvinit ji z toho, že se vrací domů s ocasem staženým mezi nohama. A to i přesto, že se její manželství zhroutilo v kakofonii vzájemných obviňování a ona skončila se dvěma dětmi a směšným rozvodovým vyrovnáním, které si sotva zaslouží takové označení.

Ale přestěhování z Beckenhamu zpátky do Fifu znamenalo, že se její podíl z vlastnictví malé krabice na předměstí přetavil v něco lepšího. Moderní dům v Glenrothes jí připadal jako palác proti těsnému životu dole na jihu. Patřila k němu dokonce i zahrada táhnoucí se dozadu ke shluku jehličnanů, kterému by se téměř mohlo říkat les. Třináctiletá Jess a jedenáctiletá Becca snad dospěly k závěru, že samostatný pokoj pro každou z nich a vlastní místnost pro televizi a hry jsou rozumná kompenzace za nepřítomnost otce. Přispěl k tomu i fakt, že doma sotva kdy byl. Funkce vedoucího směny protipožární služby zjevně znamenala, že pokud zrovna nejste na stanici a nečekáte na ohlášení požáru, musíte hodně hrát golf.

O jedné věci se nedalo pochybovat. Dostávalo se jí teď od Victora víc pomoci s dětmi, než když byli svoji. A život pět minut chůze od prarodičů péči o děti usnadňoval a nebylo pochyb, že se děvčatům pobyt u Giorsalinych rodičů líbí víc než jakékoli školní aktivity po vyučování.

Giorsal teď byla zpátky něco málo přes rok a začínala si věřit, že se jí podařilo dobře poznat svůj tým. Doprovázela své lidi na návštěvách v domovech klientů, seděla při jejich rozhovorech a udělala si obrázek o jejich strategických opatřeních. Na základě toho, co viděla a slyšela, vypracovala nové směrnice a programy, které měli její podřízení zakomponovat do své práce. Kdysi v minulosti byla naříčena z přehnané kontroly zaměstnanců, ale sama se považovala pouze za důkladnou. Není to přece její chyba, jestli jsou ostatní příliš líní na to, aby přesně věděli, co se děje v jejich rajonu. Když matčin přítel mučí a zabije nějaké dítě nebo když paranoidní schizofrenik vyhodí svoje léky a pak ubodá někoho v autobuse anebo když nějaký starý člověk leží mrtvý a celé týdny neobjevený ve vlastním bytě, je to zas a znovu vedoucí týmu, kdo za to schytá kritiku, ne pracovník v přední linii. Ten tak nějak může vzbudit soucit tvrzením, že je příliš zavalený případy; od manažerů se čeká, že se s nepříjemnostmi s klidem vyrovnají a nenechají se jimi ovlivnit ve své práci. Tak si Giorsal pěkně zajistila, aby byla ve střehu a přesně věděla, co se kde šustne.

Teď, když už se sladila s pracovní zátěží i jednotlivci, nastal čas vybudovat si společenský život. Kolegové ji zvali na drink, narozeninové oslavy, rozlučkové večírky. Dokonce i na jednodenní dámský výlet na zápas Raith Rovers, pro boha! Jako by se nenatrpěla dost v práci. Jenže Giorsal ráda oddělovala soukromý život od profesního světa.

Proto se matky zeptala, kdo z jejích školních let zůstal v kraji. Vsadila by se, že jich tu pár takových bude. Spousta lidí z Fifu nemá tendenci zpřetrhat kořeny. Dobře si pamatuje píseň, kterou zpívával její táta: „Ve Fifu je všechno, prostě to pravé místo pro turisty." Vybavovala si, že popěvek byl temně posměšný, ale v jeho jádru ležela nepřiznaná pravda, že spousta obyvatel Fifu věří, že ten refrén je realita. Nepřekvapilo ji proto, když matka bez sebemenšího zaváhání vychrlila přinejmenším šest jmen.

Giorsal si je pamatovala. Děvčata, s nimiž se kamarádila na nižším stupni, ale s žádným si nebyla kdovíjak blízká. „A pak je tu Karen Pirieová." Etta Kennedyová snížila hlas, zdůraznila každou jednotlivou slabiku. „Nečetla jsi o ní v novinách?"

Ani dole na jihu nebylo možné něco takového přehlédnout. Vražda policejního důstojníka je natolik neobvyklý jev, že se objevila na titulní straně všech deníků a většiny internetových stránek. Giorsal si Phila Parhatku maně vybavovala – chodila do skautu s jeho sestrou –, ale do doby, než viděla ty články, si neuvědomila, že jde o muže, s nímž Karen žila. „To pro ni muselo být příšerné," řekla. Karen coby teenagerku měla v živé paměti – pohotově trousila bonmoty, byla dostatečně chytrá, aby jí prošlo odmlouvání učitelům, lehce oplácaná. Vždycky působila dojmem, jako by ji zrovna protáhli živým plotem, dokonce i v nejlepších šatech na sobotní večer. Měla Karen ráda. Kamarádily spolu, ale nikdy nebyly přímo nejlepší přítelkyně. Všechny upřímně překvapilo, že někdo s tak malým respektem vůči autoritám vstoupil do řad policie. Giorsal úplně nevěděla, co si o tom má myslet. Proto když odešla na univerzitu, jejich kontakty pozvolna ustaly.

Jenže třeba je teď Karen Pirieová ženou, která by se mohla stát její přítelkyní. Obě v poslední době osaměly, byť z naprosto odlišných důvodů. To a jejich dávná minulost by mohly postačit jako společná půda, na níž by se dalo ukout přátelství. Proto když jí práce přivedla do cesty detektiva inspektora Jimmyho Huttona, zeptala se ho na Karen.

„Dobré děvče, dobrá policistka," řekl. Pregnantní jako vždycky. To se jí na Jimmym líbilo. Přestože se práce jeho jednotky křížila s některými z nejhorších případů z jejího oboru, nechodil kolem horké kaše s eufemismy a žargonem. Když nějaký muž zmlátil partnerku, Jimmy nemluvil o hněvu.

Mluvil o tom, jak udělat ze života podobných parchantů peklo. Potom se on a jeho tým snažili, aby tento slib dodrželi.

Výzkumy ukázaly, že muži, s nimiž se pojí domácí násilí, se v životě často dopouštějí méně závažných trestných činů. Díky podobným drobnostem si připadají důležití, ale obvykle moc nepřitahují pozornost policie. Jimmy a jeho tým prevence vražd na to šli jinak. Tvrdě a co možná nejčastěji stíhali každičký sebedrobnější přestupek takového muže. Kdysi zaslechla Jimmyho odpověď násilníkovi, který policii obviňoval z obtěžování. „Vypadněte z jejího života a my vypadneme z vašeho," zavrčel. A taky že si ten muž do týdne spakoval svých pět švestek.

„Neodkopáváte jen plechovku o dům dál?" zeptala se ho.

„Pokud budou všechna policejní oddělení hrát stejnou hru, bude muset utéct z ulice," odpověděl Jimmy nekompromisně „Nulová tolerance a žádné místo, kde by se mohl schovat. K tomu směřujeme."

Proto byla Giorsal víc než ochotná vzít Jimmyho názor na Karen za bernou minci. Kontaktovat Karen se ocitlo asi tak uprostřed jejího seznamu věcí k vyřízení. Někdy brzy, slíbila si. Vůbec ji nenapadlo, že by to mohla být Karen, kdo udělá první krok. Giorsal seděla v malé světlé kanceláři, což byla technicky vzato výslechová místnost, ale ona si ji zabrala pro sebe s do očí bijícím vzdorem proti politice oddělení, která se snažila o model sdílení jednoho pracovního místa více zaměstnanci, protože v sídle nepracují neustále a většinu času tráví v terénu. Když zazvonil telefon pevné linky, četla zrovna patologovu zprávu z pitvy Gabriela Abbotta.

„Giorsal Kennedyová, jak vám mohu pomoci?" Jenom to, že je člověk šéfem, neznamená, že by se neměl snažit chovat k lidem mile. Příliš mnoho vyšších manažerů se do telefonu hlásí tónem, jako by jim volající úmyslně komplikoval den už jen tím, že se jim odvážil zavolat.

„Gus?"

Přezdívka z dospívání vyvedla Giorsal z konceptu. Takhle jí nikdo neřekl od chvíle, kdy odešla na univerzitu v Birminghamu a znovu se tu objevila. „Kdo volá?" Vřelý tón hlasu se posunul k ostražitosti.

„Nevím, jestli si mě pamatuješ ze školy? Karen Pirieová."

Giorsal tomu nemohla úplně uvěřit. „Zrovna nedávno jsem o tobě mluvila," vydechla.

„Jo. Jimmy Hutton mi řekl, že spolu občas pracujete."

„To je pravda." Zhluboka se nadechla. „To je skvělé, že ses ozvala. Máma mi říkala, že bychom se měly setkat, když jsem teď zpátky."

„No, jsem tady, ozývám se," řekla Karen. Giorsal přišlo, že to zní trochu rozpačitě.

„To je skvělé. Jimmy říkal, že teď žiješ v Edinburghu. Ale možná bychom se někdy mohly sejít na drink? Nebo na pizzu? Nebo tak něco? Pokud bys sem někdy měla cestu." Sklapni, děvče, mluvíš jako nedočkavý puberťák.

„To by se mi líbilo." Odmlka. „Ale říkala jsem si, jestli bys mi dneska v průběhu dne nemohla věnovat půl hodinky. Spíš pracovně než pro radost, obávám se. Ale můžeme se domluvit na někdy jindy, naplánovat něco na dobu, která se bude oběma hodit."

Zklamání propíchlo Giorsalinu bublinu. Proč čekala něco jiného? Karen má určitě svůj život, své přátele. Proč by měla Giorsal očekávat, že se někdo tak dobře etablovaný na staré, dobře známé půdě bude zajímat o spolužačku zatíženou aurou neúspěchu, jaká přichází s rozvodem? „Jistě," odpověděla, snažila se o ledabylost. „S čím ti můžu pomoct?"

„Nevím, kolik ti toho Jimmy řekl, ale jsem vedoucí jednotky starých případů. Hodila by se mi rada ohledně zákona o adopci. Týká se to případu, který jsem právě dostala, a hned jsi mě napadla ty."

„No, není to zrovna přesně můj obor…"

„Určitě o tom víš víc než já," zachechtala se Karen. „I náš pes o tom ví víc než já, Gus."

Giorsal se zasmála. *I náš pes ví víc* bylo známé úsloví, hlavní uštěpačná poznámka používaná jejich učitelem francouzštiny. Touto jedinou frází Karen prolomila Giorsalinu sebelítost. „Docela slušně tomu tématu rozumím. Jsi teď v Edinburghu?"

„Ne, momentálně jsem v Dundee. Můžeš mě pak někam vmáčknout?"

„Ve tři mám schůzku, ale do té doby budu jen dohánět poštu. Přijď. Můžu ti nabídnout solidní čaj nebo skutečně hnusnou kávu. Víš, kde pracuju?"

Vybavily praktickou stránku věci a rozloučily se. Giorsal si vsedě dopřála malý taneček. Čert vem Victora, dokáže si zařídit vlastní život. Proč o tom kdy pochybovala?

10

Karen by rozhodně nepohrdla kanceláří na oddělení sociální péče v Glenrothes. Moderní. Navržená k účelu, ke kterému se skutečně využívá. Velká okna a parkoviště. Všechno, co její kanceláři chybí. „Určitě nechcete, abych šel s váma, šéfko?“ Mentolův vyzáblý obličej vypadal znepokojeně. „Teda, mohl by se objevit nějakej důkaz, ne?“

Požadavek skotského právního systému na spolehlivé podepření tvrzení byl důvodem, proč policisté prováděli výslechy ve dvojicích. Karen měla občas pocit, že je s Jasonem svázána justiční pupeční šňůrou, že je neustále rodičem pomalu se učícího dítěte. „To je v pořádku,“ odpověděla. „Jdu tam jen kvůli pozadí případu. Potřebuju zjistit, jak se věci mají. Pokud bychom o té problematice potřebovali mluvit u soudu, existuje spousta odborníků, které tam můžeme předvolat.“ Karen otevřela dvířka auta.

Mentolův neklidný výraz nahradila obvyklá tupá flegmatičnost. „Dobře. Takže se mám vrátit zpátky do kanceláře?“

Zastavila se, jednu nohu na zemi. To si vážně myslel, že mu řekne, aby to zabalil, když je sotva čas na oběd? „Projděte si složky, sestavte seznam policistů, kteří prováděli původní vyšetřování, a sežeňte na ně kontakty.“

„Cože? Na všechny?“

„Jen na vyšetřovatele, Jasone. Začněte u hlavního vyšetřovatele a postupujte dolů pyramidou. Potřebujeme si se všemi promluvit, zjistit, co není v papírech. Postup znáte.“

Přikývl a usmál se. „Jasně, šéfko. Jména, který nikdy nezapsali, klepy, který nikdy definitivně neprokázali, teorie, který nikdy nedotáhli do konce.“ Další z Kareniných manter, které se jí podařilo Jasonovi vtlouct do hlavy.

„Přesně tak. Někde se tam skrývá jméno otce nebo strýce Rosse Garvieho. Dvacet let si chodí po světě a myslí si, že mu prošlo to, co udělal Tině McDonaldové. A my jsme jeho nejhorší noční můra, Jasone. My jsme vždycky jeho nejhorší noční můra.“ Karen vystoupila z auta a zabouchla za

sebou dveře. Rozhovor s Mentolem skončil. Nastal čas na konverzaci dvou dospělých.

Od Giorsal Kennedyové ji plně očekávala. Gus, takovou přezdívku si zvolila pro své přátele, nikdy nebyla malá hloupoučká holčička. Vždycky o všem přemýšlela. Nic neuspěchala, pokaždé napřed zvážila možné výsledky a teprve potom se rozhodla. I přesto ve světě teenagerů, který si cení konformity maskované za rebelii, Gus nikdy netrpěla nedostatkem přátel. Rozhodně byla oblíbenější než Karen, která v té době ještě neznala postupy, jež v současné době uchránily Jasona před drsnějšími stránkami jejího jazyka. Karen tehdy odmítala strpět hlupáky. Moc přátel si tak neudělala, ale s Gus se vždycky kamarádily. Když Karen vstoupila do budovy odboru sociální péče, samotnou ji překvapilo vlastní radostné očekávání. Už je to dávno, co zažila tak nekomplikovaný pocit.

Karen čekala sekretářku nebo asistentku, ale k recepčnímu pultu pro ni přišla samotná Giorsal. Moc se nezměnila. Dlouhé vlasy měla zjevně dosud husté, i když si je stáhla do ohonu, v hnědé se ještě neobjevily viditelné šedé prameny. Byla štíhlá až kostnatá, i když přes ňadra plnější. Důsledek rození dětí, pomyslela si Karen beze stopy závisti. Přísně působící brýle obdélníkového tvaru budou přesto nové. Vyzdvihují její status, Giorsal v nich vypadá jako člověk, který rozhoduje a řídí chod věcí.

Když k sobě ženy přistoupily a nemotorně se objaly, napadlo Karen, co asi tak vidí Giorsal. Jak moc se změnila z nešikovné teenagerky s nadváhou, která si nikdy nevěděla rady, jak se obléct nebo jaký účes zvolit? Teď je jí přes třicet a nadváhu má o něco menší, ale dosud zírá do skříně s oblečením s nádechem rozpačitosti a pořád se jí nedaří udržet si vlasy ve stejném stavu, v jakém vyšla z kadeřnického salonu. Má víc vrásek než Giorsal, což ji docela překvapilo, protože sociální pracovníci patří podle Karen k jedné z několika málo skupin, které jsou vystaveny ještě větším hrůzám než policisté.

„Karen!“ vykřikla Giorsal, podržela Karen za ramena a poodstoupila z objetí, aby si ji mohla prohlédnout od hlavy až k patě. „Můj bože, poznala bych tě všude.“

„Podívej se pořádně přes ty své děs nahánějící brýle,“ opáčila Karen. „Vypadáš dobře.“

„Lhářko. Do kruhů pod mýma očima by sis mohla uložit věcí na týdenní

prázdniny.“ Pustila Karen a mávla rukou směrem ke schodišti. „Pojď nahoru, tam si pořádně popovídáme.“

„Moc ráda tě vidím,“ řekla Karen do jejích zad, když stoupaly do prvního patra. „Kdykoli jsem o tobě během let něco zaslechla, vždycky mi bylo líto, že jsme se jedna druhé ztratily z očí.“

Giorsal se krátce ohlédla přes rameno. „Udělalo na mě ohromný dojem, když mi máma řekla, že se z tebe stala inspektorka. To oceňuju, děvče. A teď jsi vrchní inspektorka. Seš vážně dobrá.“ Uvedla Karen do malé kanceláře. Byla uklizenější, než jak by ji dokázala udržet Karen. Očekávala, že na stole uvidí fotografie kamarádčiných dětí, a taky jí to řekla.

Giorsal klesla do křesla a ukázala ke dvěma křesílkům pro hosty otočeným čelem k ní. Udělala obličej. „Nerada strkám lidem pod nos svoje štěstí.“ Pak se narovnala a naklonila dopředu, paže na stole, obličej vážný. „Doslechla jsem se o tvém muži,“ řekla. „To je teda opravdu pekelná věc, s čím se musíš vyrovnat.“

„Ještě tam nejsem. Vlastně ani trochu.“ Karen si odkašlala. Nebyla připravená probírat tohle s Giorsal. Napůl doufala, že takový čas jednou nastane, ale to je ještě daleko. „Mimochodem, pěkná kancelář.“

Giorsal si odfrkla. „Užívám si ji, dokud můžu. Za pár týdnů nás odsud vyšoupnou. Obecní úřad budovu za hubičku prodal CISWO a my se připojíme ke šťastné skupince ve Fife Housu.“

„CISWO?“

„To je zkratka organizace na pomoc horníkům.“

Karen chápavě přikývla. Už je to třicet let, co Thatcherová odepsala fifský uhelný revír, a ta ztráta má dosud dozvuky v místní ekonomice a komunitách, které byly na hornictví závislé. „To je férové, řekla bych,“ usoudila.

„Potřebují nové místo, protože městský úřad rozhodl, že jejich budovu srovná se zemí při přestavbě městského centra. Ale ty ses sem přece nepřišla bavit o městském plánování.“ Věnovala Karen přitažlivý úsměv, který Karen dobře pamatovala, obočí Giorsal zešpičatělo do střížek.

„Ne. Poslyš, Gus, vážně bych se s tebou moc ráda sešla a náležitě dohnala novinky, ale chytila jsem případ, se kterým potřebuju pohnout. Akorát je moc komplikovaný a já nevím, jak těmi komplikacemi projít, a myslím, že ty nejspíš ano.“